

JAAROVERZICHT 2001

Inleiding

Het jaar onzes Heren 2001 zal de wereldgeschiedenis ingaan als het jaar van de laffe aanslagen op 11 september in New York en Washington, waarbij duizenden mensen om het leven kwamen. Die aanslagen werden gevolgd door de oorlog tegen het terrorisme in Afghanistan, tegen het Talibanbewind en de Al Qaeda-strijders.

Het is ook het jaar, waarin Slobodan Milosevic, de voormalige Joegoslavische president, uitgeleverd wordt aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag.

In ons land begint het jaar met de cafébrand in Volendam, waarbij veertien jongeren om het leven komen en 300 mensen gewond raken. Wie van ons heeft op die nieuwjaarsmorgen niet gedacht aan onze eigen kerkelijke jeugd, die ook vaak in te kleine ruimtes samenkomt voor de nieuwjaarsviering?

Twee maanden later kondigt een volgende ramp zich aan: de MKZ-crisis. De epidemie van mond- en klauwzeer is uit Engeland gekomen en breidt zich snel uit. Wat een trauma's voor boeren zien we aan onze ogen voorbijgaan, als gezonde veestapels geruimd worden.

Op 10 april stemt de Eerste Kamer van de Staten Generaal in met de nieuwe euthanasiewet. In Den Haag wordt een stille tocht gehouden, die duizenden op de been brengt, terwijl overal in het land gebedssamenkomsten gehouden worden.

Het is het jaar waarin kroonprins Willem-Alexander zich verlooft met de Argentijnse Máxima Zorreguieta.

In die wereld en in die samenleving waren we ook in 2001 kerk. Waren we een levende kerk? Een kerk die temidden van een wereld in vlammen en een land vol onrust het reddende Evangelie lieten horen van Hem die de Here van zijn kerk, maar ook de Heer van de geschiedenis is? Of hebben we ons binnen de muren van de kerk teruggetrokken, bang en angstig, zoals de discipelen op de Eerste Paasdag achter gesloten deuren en gesloten ramen verdrietig zaten te zijn, terwijl hun Meester de overwinning al behaald had?

Er gebeurde genoeg in ons kerkelijk leven. We hebben weer heel wat pagina's nodig om alle gebeurtenissen, groot en klein, op een rijtje te zetten. We doen dat met dankbaarheid, omdat de Koning van de Kerk ons de gelegenheid gaf om in vrijheid kerk te zijn met alle activiteiten, die daarbij horen: van bondsdagen tot radiokerkdiensten, van de viering van jubilea van kerken en dienaren tot Generale Synode.

Het jaaroverzicht heeft deze keer een wat andere vorm, als we de laatste jaren gewend waren. Hielden we in het jaaroverzicht een aantal malen de volgorde van het Jaarboek aan - de kerken, de dienaren van de kerk, de opleiding van de kerk, de deputaatschappen, bonden, verenigingen, comités en commissies -, deze keer is gekozen voor een chronologisch jaaroverzicht, dat twaalf onderdelen kent: januari tot en met december. Voor alle duidelijkheid: de cijfers aan het begin van de verschillende regels geven de datum aan, waarop de beschreven gebeurtenissen plaats hadden.

JANUARI

1 In dit jaar wordt door deputaten Buitenlandse Zending een begin gemaakt met de inzet van drs. C.W. Buijs voor het kaderwerk binnen de Gereja Toraja Mamasa op

Sulawesi-Selatan. In deze maand vertrekt drs. Buijs voor een periode van twee maanden naar Indonesië. Later dit jaar zal hij nogmaals twee maanden in de GTM werken.

7 In Enkhuizen wordt een bijzonder jubileum gevierd. De wijkgemeente Enkhuizen, station van Opperdoes, bestaat veertig jaar. In de middagdienst, die als thema heeft 'Als ik aan d(i)e kerk denk... dank ik blij', gaat drs. W.J. Quist, oud-predikant van Opperdoes voor. Hij bedient het Woord uit Filippenzen 1,3-5. In een speciale uitgave van 'De Heraut' staan artikelen van o.a. de oud-predikanten en lijsten van ambtsdragers, kosters en organisten.

9 De eerste jubilaris van dit jaar is ds. Jan Oosterbroek te Zierikzee. Op 9 januari 1976 werd hij te Opperdoes bevestigd door zijn vroegere predikant en latere leermeester prof.dr. W. van 't Spijker. In zijn studietijd is hij getrouwd met Gerrie Fahner; uit het huwelijk zouden vijf kinderen geboren worden. Zes jaren bleef hij in de kop van Noord-Holland, waarbij ook de hierboven genoemde wijkgemeente Enkhuizen de aandacht vroeg. Harderwijk volgde in 1982, waar hij acht en een half jaar zou zijn. Het werden goede jaren, waarin de gemeente gebouwd werd en waarin de wijkgemeente Zeewolde tot ontwikkeling kwam. Vlak nadat de wijkgemeente Zeewolde een eigen predikant kreeg, vertrok ds. Oosterbroek in augustus 1990 naar Zierikzee.

Ds. Oosterbroek was in zijn Harderwijker jaren deputaat voor Evangelisatie en in zijn Zierikzeese jaren curator van de Theologische Universiteit en deputaat Eenheid Gereformeerde Belijders in Nederland en Correspondentie met buitenlandse kerken. Namens de kerkenraad van Zierikzee was hij gedeputeerde in het deputaatschap Evangelieverkondiging onder Israël. Verschillende keren was hij scriba van de Particuliere Synode van het Zuiden en door die kerkelijke vergadering werd hij afgevaardigd naar de Generale Synodes van 1992, 1995 en 1998.

Naast deze kerkelijke arbeid moeten zijn bemoeienissen genoemd worden voor de kerken in Oost-Europa, die hij regelmatig bezocht en van leatuur voorzag, alsmede de reis naar de Unterkarpaten, waar hij instructie gaf op een predikantenconferentie. Jarenlang was hij bestuurslid van de Stichting Kracht naar kruis.

Over zijn jubileum viel de schaduw van zijn gezondheidstoestand die de laatste jaren veel te wensen overliet en die hem noodzaakte vlak na zijn jubileum emeritaat aan te vragen.

9 Ds. J. Westerink schudt als voorzitter van deputaten Vertegenwoordiging van de kerken koningin Beatrix de hand op haar nieuwjaarsreceptie.

11 Br. C. van Maanen, lid van de kerkenraad van Apeldoorn-Zuid, promoveert aan de Universiteit van Utrecht tot doctor in de diergeneeskunde op een proefschrift over 'Equine herpesvirus 1 and 4 and equine influenza virus infections: diagnosis, epidemiology and vaccinology'.

14 Ds. A.C. van der Wekken, komend van Winschoten, wordt bevestigd en doet intrede als tweede predikant van Amersfoort

16 De tweede zilveren jubilaris dit jaar is ds. John Germs. Geboren in Veenendaal, groeide hij op in Amersfoort. Na zijn theologische studie te Utrecht en Apeldoorn werd hij predikant in de jonge gemeente van Winschoten. Hij werd er bevestigd door zijn

oom, de legerpredikant ds. H. Toorman met de woorden van Psalm 32,1, een tekst die sinds 1941 op het graf van grootvader Germs staat in de Wildervanksterdallen. In de ambtsbediening van ds. Germs zou dat woord werken naar twee kanten: inhoudelijk – de bediening van de verzoening op grond van Christus' werk; en qua vormgeving zou het 'associëren' en het visualiseren niet meer verdwijnen.

Acht jaren 'Winschoten' betekenden pionieren in evangelisatie en gemeenteopbouw. In 1975 werd het kerkelijk centrum 'De Rank' gerealiseerd. Ook de daarop volgende negen jaren in Zwolle werden getypeerd door opbouw en uitbouw. De sterke groei van de gemeente was aanleiding voor de bouw van een tweede kerk, in Zwolle-Zuid. In die jaren ging ziekte het gezin van John Germs en Liny Toorman en hun drie kinderen niet voorbij. Er groeide een hechte band met de kerk van Hasselt (Ov), waarvan ds. Germs jarenlang consulent was. In 1993 werd ds. Germs benoemd tot hoofd van de pastorale dienst van de Stichting Philadelphia Zorg, een landelijke organisatie voor de zorg aan mensen met een verstandelijke beperking, in de vacature ds. J.W. van de Gronden. In de zes jaren, die volgden, was het zijn taak om ondersteuningspastoraat en onderwijs te geven en plaatselijke kerken en pastorale vrijwilligers toe te rusten. Het visualiseren van de Boodschap van het Evangelie kon voluit benut worden. In die jaren werkte hij mee aan een bijbels dagboek voor gehandicapten 'Stap voor stap het jaar rond'. In 1999 werd Germs weer gemeentepredikant en wel in de grote streekgemeente Broek op Langedijk.

Ds. Germs is voorzitter van de Stichting Jemima die een huis exploiteert voor kinderen en jongvolwassenen met een handicap in Beit Jala bij Bethlehem op de Westbank.

Hij wil zijn ambtelijke loopbaan graag karakteriseren met de woordparen inhoud en vorm, diepgang en enthousiasme.

16 Voor familieleden van gevangenen organiseert de Stichting Gevangenezorg Nederland de eerste bijeenkomst van 'De Luchtplaats' te Zoetermeer. Sprekers zijn ds. J. Aarnoudse, gevangenispredikant te Scheveningen en mw. I. Dekker, maatschappelijk werker en coördinator van Gevangenezorg.

17 In de Veenendaalse Bethelkerk wordt een nieuwjaarsontmoeting gehouden voor allen die te maken hebben met het landelijk kerkelijk bureau. Tijdens deze ontmoeting vindt de presentatie plaats van de nieuwe huisstijl en alle logo's van het dienstenbureau. Dat is ook de naam geworden: Dienstenbureau Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.

Namens deputaten Vertegenwoordiging der kerken voert ds. J. Westerink het woord. Het logo werd een hand die een kerkgebouw ondersteunt, waarin wordt uitgebeeld de onderlinge relatie tussen dienstbaar-zijn en kerk. De hand heeft vijf vingers die staan voor de vijf onderdelen van het Dienstenbureau: Algemene Zaken, Zending, Evangelisatie, Diaconaat en Documentatie. In alle vijf logo's komt de hand steeds terug.

21 Drs. M.J. Kater is de voorganger van de radiokerkdienst vanuit Zeist. Het thema van de dienst is 'Een zuchtende Jezus?' naar aanleiding van Marcus 7,31-37.

21 Het is de sterfdag van ds. W. de Graaf, de oudste predikant van onze kerken. Zijn zoon, ds. H. de Graaf te Harderwijk schrijft een In Memoriam, zie pag. 313.

22 Opnieuw lijden de kerken een verlies, wanneer br. H. Schuurhuis van de strijdende kerk mag overgaan naar de triomferende kerk. Br. Schuurhuis heeft met zijn geestelijke en financiële gaven de kerken lange jaren mogen dienen. Zo was hij van 1974-1995 secretaris-penningmeester van Deputaten Financieel en in die functie is hij van grote betekenis geweest voor de Theologische Universiteit. Daarnaast moet in landelijk verband zeker genoemd worden zijn penningmeesterschap van de Christelijke Gereformeerde Vereniging voor Jeugdwelzijn in de jaren 90 en van 1993-1998 het penningmeesterschap van de Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn. Verschillende keren werd hij afgevaardigd naar de Particuliere Synode van het Westen en door haar naar de Generale Synode. Naast zijn financiële deskundigheid zullen ook velen zijn orgelspel herinneren tijdens kerkelijke vergaderingen en schooldagen.

31 Deputaten voor de Uitgave van de Kerkorde geven gehoor aan de oproep van deputaten voor de Eenheid van de Gereformeerde Belijders in Nederland om contact te zoeken met het deputaatschap van de Gereformeerde Kerken (vrijg.) dat op hetzelfde terrein werkzaam is. Zij ontmoeten te Zwolle deputaten Kerkorde en kerkrecht van de Gereformeerde Kerken (vrijg.). Taak en werkwijze van de beide deputaatschappen worden door de respectievelijke voorzitters prof.dr. H.J. Selderhuis en prof.dr. M. te Velde uitgelegd.

FEBRUARI

2 – 5 Het Landelijk Contact Jeugdverenigingen organiseert in 'De Bosbeek' bij Bennekom een bijbelstudieconferentie voor jongeren vanaf 16 jaar met het thema 'Gods leiding – wat merk je ervan?' Op de vrijdagavond is prof.dr. W.H. Velema de inleider met een lezing over 'Gods leiding – wat zie je ervan om je heen?' De volgende morgen spreekt ds. H. Korving over 'Gods leiding – wat lees je ervan in de Bijbel?' en op de zaterdagavond wordt het derde deelthema 'Wat ervaar je zelf van Gods leiding' ingeleid door ds. J.M.J. Kieviet. 'Leiding en verzoening' is het vierde deelthema, dat op zondagmorgen aan de orde komt in de kerkdienst te Bennekom, waarin ds. P.D.J. Buijs voorgaat en preekt over Psalm 25. Ds. C. Westerink behandelt in de avonddienst het laatste deelthema 'Leiding en vertroosting' aan de hand van Psalm 73.

7 Deputaten voor de Eenheid van de Gereformeerde belijders in Nederland beleggen samen met Deputaten Kerkelijke Eenheid van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) een predikantenconferentie te Apeldoorn, die door ruim 250 predikanten van beide kerkgenootschappen bezocht wordt – een historisch moment. Prof.dr. B. Kamphuis refereert over de vraag hoe wedergeboorte en bevinding in de prediking ter sprake dienen te komen; prof.dr. J.W. Maris behandelt een zelfde soort vraag over het verbond en de kerk. Over de inleidende woorden van beiden ontstaat een levendige gedachtwisseling in veertien groepen.

8 De bond van Christelijke Gereformeerde Vrouwenverenigingen houdt in Amersfoort haar huishoudelijke vergadering. In de middagvergadering spreekt drs. M.C. Mulder over 'Lofzegging in de Bijbel en in ons leven'.

9 Drs. M.J. Kater te Zeist spreekt in Damwoude voor de Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden over het 'Gezag van de Schrift'.

13 De predikantenstudievereniging 'Calvijn' komt te Veenendaal bijeen rond het thema 'Gereformeerde Evangelisatie'; inleider is de evangelisatie-consulent dr. S. Paas.

13 Aan de Johannes Kepler Universiteit in het Oostenrijkse Linz promoveert br. Piet Bikker, diaken in de kerk te Drachten, tot doctor in de wiskunde. De titel van zijn proefschrift luidt 'The Bezout construction of the resultant'.

15 Deputaten pastoraat in de gezondheidszorg beleggen een bezinningsavond in de regio van de particuliere synode van het Westen in de kerk te Sassenheim over het onderwerp 'De verstandelijk gehandicapte en onze kerken'.

15 Het bestuur van het Landelijk Contact Jeugdverenigingen benoemt br. Peter van den Dool te Noordeloos tot tweede fulltime jeugdwerkadviseur.

17 In 'De Schuilplaats' te Urk wordt een themadag voor jongeren gehouden over het onderwerp 'De tijd...'. Spreker is drs. A. van der Zwan; de dag wordt besloten door één van de pastores loci, ds. H. Polinder, terwijl Jan Rein de Wit een workshop leidt over 'Schepping of evolutie'.

19 Aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn vinden verschillende examens plaats. Voor het doctoraal II-examen slaagt br. C. Agterhof. Zijn scriptie voor het hoofdvak Diakonologie heeft als titel 'In de schaduw van de dood. Een onderzoek over rouw en troostpastoraat'. Br. S.J. Wierda legt met goed gevolg hetzelfde examen af. Zijn hoofdvak is Gemeentebouw en de titel van zijn scriptie luidt 'Gezonden met perspectief. Naar een theologisch kader voor gemeentestichting vanuit een missionair motief in Nederland'.

Het curatorium stelt beide bovengenoemde broeders beroepbaar en verleent preek-consent aan de broeders L. van Dalen, M.A. Kempeneers en W.J. Plantinga.

22 Onder het thema 'Plaatselijke en landelijke oecumene – mogelijkheden en grenzen' belegt het Contact Orgaan voor de Gereformeerde Gezindte een regionale forum- en discussieavond te Harderwijk; inleider is prof.dr. T.M. Hofman.

23 Twee dagen, nadat de classis Rotterdam het emeritaat verleende aan de pastor van de kerk van Rotterdam-West, ds. W. van Sorge, wordt hij getroffen door een hartinfarct, die een ziekenhuisopname noodzaakt. Hij mag herstellen en gaat per 1 april met emeritaat. Na die datum blijft hij aan Rotterdam-West verbonden voor bijstand in het pastoraat.

28 De classis Zwolle geeft, na positief advies van de deputaten naar art 49 ko van de particuliere synode van het Noorden, de kerk van Zwolle toestemming om te komen tot nauwere samenleving met de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) ter plaatse.

MAART

1 De Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn begint, in samenwerking met Eleos en De Vluchtheuvel, de Toegang Gereformeerde Jeugdzorg (TGJ). De SGJ fungeert als loket. Nieuwe hulpaanvragen komen hier binnen via een centraal telefoonnummer. Binnen tien werkdagen krijgen cliënten een intakegesprek met een hulpverlener van één van de drie organisaties. Daarna wordt bekeken welke organisatie het best passende hulpaanbod heeft.

2 In de kerk van Nieuw-Vennep vindt de bevestiging en intrede plaats van kandidaat J.L. de Jong. Bevestiger is ds. G. Bouw te Doornspijk, oud-pastor van de kandidaat te Urk en tevens zijn schoonvader. De tekst voor de bevestiging is 1 Kronieken 28,20; de intredepreek gaat over 2 Kronieken 1,10.

ds. J.L. de Jong

2 Op dezelfde avond neemt ds. E. Everts afscheid van Ulrum en Lutjegast, de gemeenten die hij sinds 11 januari 1991 gediend heeft. Hij preekt over Openbaring 5,9-10. Ds. Everts neemt afscheid van de beide Groninger kerken in verband met de aanstelling tot zendeling door de Free Reformed Churches met als werkterrein Cbuluco in Guatemala.

4 Opnieuw is er een dienst te noemen, waarin het gaat over zendingswerkers. Drs. W.P. de Groot verkondigt het Woord uit Johannes 20,21b, alvorens br. en zr. Dirk en Janny Blijleven uitgezonden worden voor het zendingswerk in Mozambique. De eerste zendeling van onze kerken in dat land, drs. J. van 't Spijker, gaat voor in de dienst der gebeden. Br. Blijleven zal assistentie gaan verlenen bij het onderwijs aan de jonge kerken in de provincie Zambesia.

5 De voorzitter van deputaten Buitenlandse Zending, drs. J. van Mulligen, vertrekt voor een werkbezoek aan het uiterste noorden van Siberië. Hij moet er een koude van -50 graden Celsius trotseren. Deputaten steunen het zendingswerk daar via de Stichting Friedenstimme in Gouda.

10 De bond van Christelijke Gereformeerde Zondagsscholen houdt haar jaarlijkse vergadering met de ringen in de Mattheüskerk te Utrecht-West. Het onderwerp is 'Het gebed op de zondagsschool' en wordt ingeleid door drs. B.L.C. Aarnoudse uit Meerkerk.

11 De wijkgemeente van Opperdoes, Enkhuizen, wordt op deze dag een zelfstandige kerk; de zittende kerkenraadsleden worden herbevestigd in de middagdienst, waarin de consulent, ds. J. Germs, voorgaat.

14 Op de tweede woensdag in maart wordt de biddag voor gewas en arbeid gehouden. Op verzoek van deputaten ADMA heeft ds. H. Fahner te Den Helder een preek schets geschreven over 2 Kronieken 33,12-13.

18 Vanuit de Ichthuskerk te Amersfoort wordt een radiokerkdienst uitgezonden. Voorganger is de oudste van de beide dienstdoende predikanten, ds. H. Biesma, die preekt over Jesaja 38,14b: het gebed van een bang mens.

20 De gemeente van Assen mag haar honderdjarig voortbestaan herdenken. Dat gebeurt in een feestelijke bijeenkomst op zaterdag 24 maart met een orgelconcert door Piet Wiersma, optredens van de verschillende verenigingen en toespraken van de oud-predikant ds. J. Manni en van ds. A. Dingemanse, die naar art. 6 ko aan de kerk van Assen verbonden is.

22 Net als op 15 februari beleggen Deputaten pastoraat in de gezondheidszorg een bezinningsavond over het onderwerp 'De verstandelijk gehandicapte en onze kerken',

maar nu in de regio van de classes Dordrecht en Rotterdam in de Eben-Haëzerkerk te Sliedrecht.

22 Als het over de Theologische Universiteit in Apeldoorn gaat, dan worden examens, promoties en beroepsaardstellingen genoemd. Op deze avond vindt in de aula van de Universiteit een concert plaats, waaraan meewerken: de Cantorij van de Universiteit o.l.v. A.Th. van Olst, de altblokfluiters M. Molenaar en M. Riezebos, de violist J.M. ten Brinke en de orgelisten J. Fahner, A.Th. van Olst, H.O. ter Beek en J. van der Knijff. Het concert wordt gegeven om de Israëlstudie 2002 te kunnen bekostigen.

Ook de jongsten van de gemeente doen mee aan de viering van het honderdjarig bestaan van de kerk van Assen.

23 In de kerk van Onstwedde wordt in een feestelijke samenkomst, die onder leiding staat van de oud-predikant, ds. J.J. Lof, een nieuw orgel in gebruik genomen. Het gaat om een Leeftang-pijporgel, dat in 1964 gebouwd is voor de Gereformeerde Kerk te Wolphaarts-dijk. Ds. Lof mediteert over het laatste vers van Psalm 150.

26 De bezinningskring van Christelijke Gereformeerde predikanten en theologen bespreekt 'De druk van de beleving' van dr. Gerard Visser – een filosofisch boek, dat een dieptepeiling probeert te geven van de Westerse cultuur.

31 De Landelijke Werkgroep Kerk en Vrouw houdt haar 22ste vergadering in Amersfoort. Spreekster is mw.da. H.B. Graafland. Haar referaat draagt de titel 'Tussen

Front en speeltafel van het nieuwe orgel van Onstwedde

Voorjaarsconferentie RCGS. Er wordt niet alleen naar sprekers, maar ook naar muziek geluisterd.

roeping en verbod'.

31 Op dezelfde dag wordt de voorjaarsconferentie gehouden van de vereniging van Regionale Christelijke Gereformeerde Studiekringen in de Bethelkerk te Veenendaal. Het onderwerp is 'Muziek in de eredienst'. Het wordt ingeleid door dr. A.W. Velema en br. H. Trommel.

APRIL

1 Via de televisie wordt een dienst uitgezonden van de samenwerkingsgemeente (Christelijk Gereformeerd en Nederlands Gereformeerd) te Alkmaar; voorganger is ds. A.P. van Langevelde. Hij preekt over Lukas 22,54-62 onder het thema 'Laat naar je kijken'.

1 Het is op deze dag 25 jaar geleden dat br. G. Boot te Ermelo zijn werk als koster begon. Later in de maand is er gelegenheid om hem en zijn vrouw met dit jubileum te feliciteren.

2 Cornelis Arie den Hertog te Apeldoorn-Centrum is vijfentwintig jaar predikant. Geboren in Mijdrecht, volgde hij het middelbaar onderwijs in Amstelveen. Tijdens die periode was hij betrokken bij een ernstig auto-ongeluk, waarbij zijn leven gespaard bleef. Na de propedeuse gedaan te hebben aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, studeerde hij aan de Theologische Hogeschool te Apeldoorn. In september 1975 werd hij beroepbaar gesteld en nam het beroep van Vlissingen aan. Kandidaat Den Hertog werd op 2 april 1976 door prof.dr. W. van 't Spijker bevestigd met 1 Korinthe 3,9 en deed intrede met 2 Korinthe 5,20. In de vijf en een half jaar te Vlissingen catechiseerde ds. Den Hertog in vijf van de tien classiskerken. Op 16 januari 1981 trouwde hij met Adriana Heintje de Vos.

Op 11 september 1981 verbond hij zich aan Papendrecht en sinds 4 maart 1988 staat hij in Apeldoorn-Centrum.

Van 1978 – 1980 volgde hij de Pastorale Psychologische Leergang aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

Van de classisbladen Delta Kontakt en De Kerkklok was hij enige jaren hoofdredacteur. Acht jaar lang was ds. Den Hertog deputaat Buitenlandse Zending. Zowel in de Particuliere Synode van het Zuiden als die van het Oosten was en is hij deputaat naar art. 49 ko. In 1992 verrichtte hij de opening van de Generale Synode.

In de kerkdienst, waarin stilgestaan werd bij het jubileum, preekte ds. Den Hertog over 2 Korinthe 12,10 – Als ik zwak ben, dan ben ik machtig. Het is zijn hartelijke wens, dat in prediking, catechese en pastoraat het Woord open gaat tot op God.

6 De gemeente van Breda neemt haar nieuwe kerkgebouw in gebruik. Het is een achttien jaar oude Rooms-katholieke kerk, die in 1999 door het bisdom Breda buiten dienst was gesteld. De eerste christelijke gereformeerde kerkdienst in dit gebouw wordt geleid door de consulent, drs. M. Visser van Klundert, omdat de pastor loci, drs. L.B.C. Boot, wegens een whiplash ten gevolge van een auto-ongeluk uitgeschakeld is. De tekst voor de verkondiging is Psalm 127,1 – bouwen en bewaren.

6 Ds. B. Witzier, gekomen van Utrecht-Centrum, doet op deze zelfde avond intrede in de gemeenten van Sneek en Heerenveen, na er door zijn zoon, ds. B.A.T. Witzier uit

Exterieur van het nieuwe kerkgebouw van de gemeente van Breda.

Landelijke Ambtsdragersconferentie te Amersfoort

Carambei in Brazilië, bevestigd te zijn. 7 De voorjaarsconferentie – in verband met de Generale Synode is er dit jaar maar één conferentie - voor ambtsdragers gaat over het thema 'Dominees en kerkenraden in hun samenwerking en verantwoordelijkheid voor de gemeente van Christus'. Gastspreker is prof.dr. M. te Velde uit Kampen. In het panel, dat de gedachteswisseling van de conferentiegangers ondersteunt, hebben naast de inleider zitting de predikanten H. de Bruijne, H. Korving en D. Visser en de broeders M.H. Baan en A.J. de Jong. Het slotwoord van de conferentie wordt verzorgd door ds. D. Quant.

10 Weliswaar geen direct binnenkerkelijke activiteit, maar wel één, waaraan vele leden van onze kerken deelnemen en waartoe ook het deputaatschap voor Contact met de Overheid heeft opgeroepen: het stille protest in Den Haag, georganiseerd door het Platform Zorg voor Leven, waarin het Comité Vrouwenbonden participeert. Het protest vindt plaats, terwijl in de Eerste Kamer gedebatteerd wordt over het wetsvoorstel inzake

euthanasie.

14 Een tweede zilveren predikantsjubileum in deze maand. Het betreft ds. Gerrit van de Groep te Heerde. Ds. Van de Groep is afkomstig uit Bunschoten en werd in 1976 predikant via art. 8 KO. Hoewel de liefde voor de Here en zijn dienst hem al vroeg bijgebracht waren, leek het er aanvankelijk op, dat hij een administratieve loopbaan zou krijgen. Hij werkte na de middelbare-schooltijd op het belastingkantoor te Amersfoort en op een bank te Hilversum. De begeerte om predikant te worden groeide in de periode, waarin hij de Bunschoter gemeente mocht dienen als ouderling. Na een studie van enkele jaren, waarin zijn vrouw, Adriana Sijje Gelderblom, hem temidden van een groeiend gezin (elf kinderen kregen ze) tot grote steun is geweest, werd hij op 14 april 1976 door ds. J. Brons bevestigd te Siegerswoude – de Wilp met de woorden van Mattheüs 24,45-47. Ds. Van de Groep begon zijn dienstwerk met de woorden van 1 Korinthe 2,2. Na zes en een half jaar ging de weg naar Aalten, waar hij door zijn voorganger, ds. A. Bijkerk, bevestigd werd. Na acht en een half jaar werd ds. Van de Groep predikant van Opperdoos, waar hij een zelfde tijd mocht werken. In oktober 1999 werd hij verbonden aan Heerde. In het bredere kerkelijk leven was hij deputaat Steunverlening aan de kerken in de IJsselmeerpolders en

deputaat Buitenlandse Zending. Wat de kerkelijke pers betreft moet gemeld worden, dat hij vele malen meewerkte aan Goede Moed en dat hij redacteur was van het Kerkblad voor het Westen en momenteel redacteur is van het kerkblad voor het Noorden.

Terugkijkend op de jaren van het Dienaar des Woords zijn is er de verwondering, dat de Here hem gebruiken wilde en de dankbaarheid voor alles, wat de Here in die jaren uit pure genade geschonken heeft.

19 Voor de classes Apeldoorn en Zwolle beleggen Deputaten Pastoraat in de Gezondheidszorg een bezinningavond over 'De verstandelijk gehandicapte en onze kerken' in de Barnabaskerk te Apeldoorn-Centrum.

21 Ruim 500 jongeren in de leeftijd van 12 – 16 jaar komen op deze zaterdagochtend naar het Ichthuscollege te Veenendaal voor een door het Landelijk Contact Jeugdverenigingen belegd Jeugdappèl. Het thema is 'Spoorzoeken'. Ds. R. Kok behandelt twee deelthema's 'Welk spoor ga jij?' en 'Welk spoor zoek jij?', terwijl het derde deelthema voor ds. H.H. Klomp is 'Het spoor: Volg Mij!'

21 De kring Zuidwest Nederland van de Regionale Christelijke Gereformeerde Studiekringen belegt in de Nederlands Gereformeerde Kerk te Rijswijk een studiemiddag over 'Achtergronden en effecten van de nieuwere theologie'. Inleider is dr. G.C. den Hertog.

21 Te Werkendam wordt een ontmoetingsdag gehouden van 'Bewaar het Pand'. Sprekers zijn ds. M.C. Tanis, drs. J.M.J. Kieviet, di. K. Hoefnagel en A. van Heteren.

23 De Theologische Universiteit in Apeldoorn en het Confessioneel Gereformeerd Beraad organiseren een conferentie voor predikanten en studenten in de theologie. Het thema is 'Klederdracht of overdracht – geloofskennis en geloofsoverdracht in de 21e eeuw'. In het morgenprogramma verzorgen dr. G.C. den Hertog en drs. W.J.W. Scheltens, Gereformeerd predikant te Lunteren, lezingen rondom de vraag welke barrières en mogelijkheden er zijn om vandaag de gereformeerde belijdenis ter sprake te brengen en over te dragen. 's Middags wordt het thema verder besproken in drie werkgroepen, met als onderwerpen: 'Catechismuspraak' olv dr. G. den Hartogh, Gereformeerd predikant te Krimpen a/d IJssel; 'Vorming en opbouw' olv prof.dr. H.J. Selderhuis en 'Catechese' olv drs. D. Westeneng, Gereformeerd predikant te Vorden.

24 Er heeft een tweede ontmoeting plaats tussen de deputaatschappen Uitgave van de kerkorde en Kerkorde en Kerkrecht van de Gereformeerde Kerken (vrijg.) Er wordt van gedachten gewisseld over de rechtspositie van predikanten en de appelprocedure. Geconstateerd wordt, dat er volop mogelijkheden tot samenwerking zijn, omdat beide deputaatschappen dezelfde achtergrond en dezelfde kerkrechtelijke principes hebben en veelal voor dezelfde vragen staan.

25 De classis 's-Gravenhage neemt, bijgestaan door deputaten naar art. 49 ko, node het besluit om het verzoek van ds. H. van de Steege van Delft in te willigen om tot een andere staat des levens over te gaan overeenkomstig art. 12 ko.

25 Ds. A. van der Veer, voorzitter van de Evangelische Omroep en naar art. 6 ko verbonden aan de kerk van Zwolle, ondergaat een zes uur durende open hartoperatie. Na aanvankelijke tegenslagen mag hij in de loop van het jaar herstellen en zijn werk hervatten.

De kerkenraad van Emmeloord zingt een herdenkingslied.

26 Op deze dag is het vijftig jaar geleden, dat de kerk van Emmeloord werd geïnstituëerd. Er is een feestelijke jubileumviering met leden en oud-predikanten. Van de laatste categorie vertellen J. de Jong, C.J. van den Boogert en P.J. van Dam iets over hun periode in Emmeloord, evenals mw. Rebel. Hoogtepunt van de avond is de uitreiking van het jubileumboek door de voorzitter van de kerkenraad, br. J. Roffel. Een jubileumdienst wordt gehouden op zondag 6 mei; drs. C.J. van den Boogert preekt over Exodus 33,18-20 en 34,5-7.

27 In De Aker te Putten wordt de landelijke conferentie van het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte gehouden. Het onderwerp is 'Daar en hier: zending als spiegel voor de gereformeerde gezindte'. Drs. J.J. Tigchelaar spreekt over 'Geroepen tot eenheid, vrees of vreugde?' Ds. L.W. Smelt behandelt de vraag 'Willen wij luisterend leren over-en-weer?' De titel van de inleiding van dr. S. Paas is 'Nederland zendingsland'. C. Janse refereert over 'Tropenjaren tellen dubbel'. Ds. Purboyo W. Susilaradeya beantwoordt de vraag 'Waarom een eigen migrantenkerk?'

Later in het jaar neemt het COGG de pijnlijke beslissing om versmald verder te gaan, zonder participatie van de Gereformeerde Kerken in Nederland. De ruimte die binnen deze kerken gegeven wordt aan de leringen van dr. C.J. den Heyer zijn de oorzaak van het besluit. Het Confessioneel Beraad in de Gereformeerde Kerken neemt de opengevallen plaats in.

27 Het is de dag van de koninklijke onderscheidingen. Uit de kerken worden onderscheiden: br. J.W. Baan te Bennekom – ridder in de orde van Oranje-Nassau; br. P. de Boer te Harderwijk, zr. C.J.Ch.P. Blok – van Eersel te 's-Gravenmoer, de brs. J. Brandsma te Sneek en H. van Diermen te Bunschoten – leden in de orde van Oranje-Nassau, drs. P.D. Hofland te Haarlem-Centrum - ridder in de orde van Oranje-Nassau; de brs. H. de Jong te Haarlem-Centrum en H. van der Meij te Dokkum - leden in de orde van Oranje-Nassau; br. P.J. Posdijk te Maarssen – ridder in de orde van Oranje-Nassau; het kostersechtpaar van Amersfoort, br. en zr. E. van de Velde – Helms, br. J.A. van Voorden te Rotterdam-Kralingen en zr. Maaïke Verschoor te 's-Gravendeel – leden in de orde van Oranje-Nassau; zr. G.J. Versteeg – Floor te Apeldoorn-Oost – ridder in de orde van Oranje-Nassau; br. A.M. van Weeren en zr. A. Wieringa – Sinneker, beiden leden van Veenendaal-Bethel – beiden leden in de orde van Oranje-Nassau; zr. R. Zomer – Kamp te Almelo – ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Later in het jaar zullen ook de brs J. Bor te Noordeloos en P. Eerkes te Groningen onderscheiden worden: beiden leden in de orde van Oranje-Nassau; en zr. E. Mol te

Dordrecht-Zuid wordt ridder in de orde van Oranje-Nassau.

MEI

5 Het Landelijk Contact Jeugdverenigingen organiseert in samenwerking met de Mission Aviation Fellowship een landelijke actiedag op het terrein van het Van Lodenstein College te Amersfoort.

9 In de Fontein te Bunschoten wordt voor de zesde maal de contactdag voor emeriti-predikanten en predikantsweduwen gehouden. 's Morgens spreekt mr. A. Rouvoet, lid van de kerk te Woerden en deel uitmakend van de Tweede Kamerfractie van de ChristenUnie over 'Het Tweede Kamerlidmaatschap'. 's Middags houdt gerechtsdeurwaarder A.J. Scherpenzeel, lid van de kerk van Amersfoort, een causerie over zijn werk, waarbij diverse situaties als het ware gedramatiseerd worden door zr. A. van der

De emeriti op hun contactdag te Bunschoten.

Hoek – Bilkes uit Amersfoort.

11 Samen met de Hervormd Gereformeerde Jeugd Bond en de Jeugd Bond van de Gereformeerde Gemeenten organiseert het Landelijk Contact Jeugdverenigingen op de Christelijke Hogeschool De Driestar in Gouda een studiedag met als thema 'Vorming en toerusting van jongeren AD 2001'. Aanleiding tot deze studiedag is de uitgave van 'Spoor-loos?' van het LCJ, geschreven door de sinds 18 juli 2000 vermiste jeugdwerkadviseur Piet Versluis. Sprekers zijn dhr. W. Bûdgen en drs. M.J. Kater.

15 Het is de dag van de Vrouwenbond, die haar jaarlijkse bondsdag houdt in de Grote Kerk aan de Loolaan te Apeldoorn. Spreker is prof.dr. W.H. Velema over 'Jezus komt! Hoe zijn wij onderweg naar Hem?' Er wordt een actie gestart voor drie doelen: de Iyani Bijbelschool in Venda, het vrouwenwerk in Indonesië en de hospice Kuria in Amsterdam.

20 Ds. H van den Heuvel is voorganger in de dienst die via radio 5 wordt uitgezonden vanuit de kerk van Meppel. In het licht van Efeze 5,15-21 is het thema 'Verslaving en hoe daarvan los te komen'.

JUNI

1 Het is een feestelijke dag voor de gemeente van Eemdijk: het nieuwe kerkgebouw, dat de naam Eben Haëzer krijgt, wordt in gebruik genomen. De eerste steen van het oude kerkgebouw, dat bijna 70 jaar dienst gedaan heeft werd gelegd door br. Jacobus Poort; zijn kleinzoon, br. Huibert Poort, onthult op deze avond een plaquette; ds. R. van Beek mediteert over 1 Koningen 8,29a.

De nieuwe Eben-Haëzerkerk te Eemdijk.

4 Op deze Tweede Pinksterdag is het 25 jaar geleden dat de kerk van Apeldoorn-Oost (Andreaskerk) geïnstitueerd werd. In een feestelijke dienst op de Eerste Pinksterdag wordt aan dit feit aandacht besteed. Ds. M. Groen preekt over 1 Petrus 2,4-5. Als blijvende herinnering aan dit jubileum siert een houten kruis de muur achter de kansel.

De cantorij van de Theologische Universiteit in de Grote Kerk te Apeldoorn op de Schooldag.

9 Omdat de Grote Kerk te Apeldoorn in de maand september niet beschikbaar is, wordt op deze dag de Schooldag gehouden. Opnieuw is het een schooldag met een centraal hoofdprogramma in de ochtendbijeenkomst, gevolgd door een drietal deelprogramma's.

Het thema van de dag is 'Gereformeerde theologie in de branding'. In de ochtendbijeenkomst wordt het ingeleid door ds P. den Butter. In de deelprogramma's 's middags wordt het uitgewerkt: 'Schrappen in de Schrift?' door prof.dr. T.M. Hofman en drs. H. de Bruijne; 'De verkiezing

verworpen' door prof.dr. J.W. Maris en ds. J. Van Amstel en 'De kerk in discussie' door prof.dr. H.J. Selderhuis en ds. J. Westerink.

Het vrouwencomité overhandigt de bibliothecaris, prof.dr. J.W. Maris, twee cheques, samen goed voor f 145.000.

10 De kerk van Meerkerk herdenkt op deze dag haar vijfenzeventig-jarig bestaan. Er is een jubileumboek verschenen, dat geschreven werd door ds. H. van der Ham, die naar art. 6 KO aan de gemeente verbonden is.

15 Ds. W.J.A. Ester, komend van Nieuwe Pekela, doet intrede in de kerk van Kornhorn, na bevestigd te zijn door zijn voorganger, ds. J. Trommel.

16 Te Nijkerk wordt de jaarvergadering gehouden van de Bond van Christelijke Gereformeerde Zondagsscholen. De pastor loci, ds. H.D. Rietveld, refereert over 'De geloofsleer in de vertelling'. Tijdens de jaarvergadering wordt het startsein gegeven

voor de landelijke actie 'Kerkbouw Hermanovce' in Slowakije.

17 Prof.dr. H.J. Selderhuis gaat voor in een kerkdienst in de gemeente van Enschede-West; de dienst is via de radio te volgen. Het thema is 'Als vrienden onder elkaar', naar aanleiding van Exodus 33,1-23.

18 Br. W.M. den Hertog uit Groningen legt met goed gevolg het doctoraal II-examen af aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn. Zijn scriptie voor het hoofdvak Nieuwe Testament heeft als titel 'De Rots nu was Christus. Een exegese van 1 Korinthe 10,1-13 toegespitst op vers 4c'. Br. den Hertog wordt door het curatorium beroepbaar gesteld.

Via het admis­sie-examen wordt br. A. Hoekman te Urk (Eben-Haëzer) toegelaten tot de theologische studie.

De zusjes Hoepel vertellen over de actie van de bond van zondagsschoolverenigingen.

19 In Leersum vergaderen de leden van de predikantenstudiekring 'Calvijn' samen met hun echtgenotes. Drs. E.J. van der Linde houdt er een inleiding over C.H. Spurgeon.

drs. C. Agterhof

21 In de Nederlandse Hervormde Pauluskerk te Baarn vindt de bevestiging en intrede plaats van kandidaat C. Agterhof. Bevestiger is ds. H.K. Sok van Putten. De tekst van de bevestiging is Efeze 4,11-12. Na de bevestiging en de handoplegging, waaraan elf dienaren deelnemen, vindt de intrede plaats met een Woordbediening over Efeze 6,19.

23 De CDC's – de Classicale Diaconale Commissies - komen op deze dag samen om voorlichting te krijgen van het Diaconaal Bureau en te spreken over hun werkzaamheden in de classes.

Leden van de classicale diaconale commissie krijgen instructie vanuit het Diaconaal Bureau te Veenendaal.

28 Ds. D. Quant, komend van 's-Gravenhage-Rijswijk, wordt door zijn voorganger te Eindhoven, ds. J. Vogel, bevestigd. In dezelfde dienst doet hij intrede.

29 Opnieuw maken we melding van een Nederlandse Hervormde Kerk, waar Christelijke Gereformeerde diensten gehouden worden. Het gaat om Ouderkerk a/d Amstel, waar in een middagdienst prof.dr. T.M. Hofman kand. P.L.D. Visser bevestigd tot dienaar van het Goddelijke Woord; hij preekt bij die gelegenheid over 2 Timotheüs 3,14-15. Aan de handoplegging neemt een zestal predikanten deel. In de avonddienst doet ds. Visser intrede met een preek over 2 Timotheüs 4,1-2.

ds. P.L.D. Visser

Eind juni verhuist de Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn naar de Puntenburgerlaan in Amersfoort. Het pand aan de Donaudreef te Utrecht, waar voorheen De Stuw was gevestigd, is verkocht. De jongeren zijn al een paar jaar geleden verspreid over door de SGJ aangekochte woonhuizen in heel Nederland. Het streven is om de hulpverlening aan de jongere in principe zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving (huis, school, kerk) te laten plaatsvinden. Met huizen door het hele land is dat te realiseren. Alleen het hoofdkantoor van de SGJ was nog in Utrecht gevestigd. In Amersfoort is een nieuw pand aangekocht en nadat daar twee verdiepingen bovenop waren gezet, is het gereed voor gebruik.

JULI

1 De kerk van Groningen ontvangt op deze dag zijn derde (gemeente-)predikant in de persoon van ds. L.C. Buijs, komend van Maarssen. De bevestigingspreek wordt gehouden door ds. J. Plantinga, terwijl de eigenlijke bevestiging verricht wordt door ds. P.J. den Hertog.

5 Op deze dag ontvangt de kerk van Lutten weer een eigen predikant in de persoon van ds. A.G. Boogaard. Hij wordt bevestigd door ds. H.P. Brandsma, nadat de bevestigingspreek gehouden is door ds. S. Otten. In dezelfde dienst doet ds. Boogaard intrede.

13 Onder verantwoordelijkheid van de Stichting Dienstverlening Jongeren Wereldwijd vertrekken zes jongeren naar Egypte, waar zij in een weeshuis van de Koptisch Orthodoxe Kerk in Caïro gaan werken. Daarnaast bezoeken ze projecten die door Deputaten Hulpverlening worden gesteund in Sarakna en Tatalia.

14 Op deze zaterdag komt het levenseinde voor ds. Bram Bakker (58), die sinds 1998 als kerkelijk werker de Églises Réformées Évangéliques Indépendantes de France dient. Een in memoriam over zijn leven en werken staat op pag 306.

15 Hoewel hij al als predikant aan Eindhoven verbonden is, leidt ds. D. Quant de radiokerkdienst die uitgezonden wordt vanuit 's-Gravenhage-Rijswijk. Het thema van de preek is 'Jezus maakt grote indruk' naar aanleiding van Lucas 4,37.

16 Opnieuw een vertrek van elf jongeren in het kader van Dienstverlening Jongeren Wereldwijd, ditmaal in de richting van Fundudzi in Venda. Onder andere werken ze aan de bouw van een kerk in Dzanani.

20 Naar Frankrijk vertrekken negen jongeren – en ook dezen gaan onder verantwoordelijkheid van de Stichting Dienstverlening Jongeren Wereldwijd -, een reis die door ds. D.A. Brienen in Montauban voorbereid werd. Op het terrein van het protestantse vakantieceterium Centre Carrefour Béthanie te Bagard in de Cevennes wordt een oude loods gedemonteerd en elders op het terrein weer opgebouwd.

23 Nog één keer Dienstverlening Jongeren Wereldwijd. Naar de Oekraïne vertrekken negen jongeren. Te Zhitomir geven ze de tuin van een aangekocht huis, waar een opvangceterium voor drugsverslaafden en alcoholisten gestart zal worden, een hele grote opknappbeurt.

AUGUSTUS

26 Deze warme zondag wordt een heel bijzondere dag voor het kerkelijk leven in Amsterdam. Om half vijf wordt een dienst belegd door de Samenwerkingsgemeente 'De Bron' van Nieuw-West, door 'Amsterdam' en door de Nederlands Gereformeerde Kerken van Amstelveen en Amsterdam-Centrum. In deze dienst wordt kandidaat dr. S.J. Wierda bevestigd tot predikant en doet hij intrede. Ds. C.D. Affourit van 'De Bron' opent de dienst, ds. J. Plantinga van Groningen houdt de bevestigingspreek over Handelingen 8,4-8 en de feitelijke bevestiging wordt verricht door ds. P.J. den Hertog van Groningen.

dr. S.J. Wierda

Ds. S.J. Wierda doet intrede met de woorden van Romeinen 1,8-16. De afsluiting van de dienst wordt verzorgd door ds. J. Dekker van de NGK-Amstelveen.

30 Op de avond van deze donderdag, die de sterfdag is van zr. D. Buijs – Poppe, de weduwe van wijlen ds. W.J. Buijs, wordt in de Grote – of Jacobijnerkerk te Leeuwarden de bidstond gehouden voor de Generale Synode; voorganger is de preses van de vorige Generale Synode, ds. J. Westerink te Utrecht-West. De preek gaat over Jesaja 57,15; de samenvatting ervan is de volgende dag te lezen als meditatie in De Wekker.

31 De preses van de roepende kerk – Leeuwarden - van de Generale Synode, drs. R.W.J. Soeters, opent de Generale Synode. Voor hem is het de derde keer, dat hij een synode mag openen. Kerkhistoricus als hij is, besteedt hij in zijn openingswoord ruime aandacht aan de ontwikkeling van de stad en aan de plaatselijke kerkgeschiedenis van Leeuwarden, waarbij de namen vallen van o.a. ds. Johannes Bogerman en ds. Hendrik de Cock. Vervolgens mediteert hij over Galaten 6,10. Onder leiding van de kerkenraad van Leeuwarden vindt de verkiezing van het moderamen plaats: preses wordt ds. J. Plantinga, eerste scriba drs. G. van Roekel, tweede scriba drs. J.M.J. Kieviet en assessor ds. J. Westerink.

31 's Avonds doet ds. D.P. Verdouw, komend van Oud-Beijerland, intrede in de kerk van Hengelo, na er bevestigd te zijn door drs. A. Wagenaar van Aalten.

SEPTEMBER

1 In Enschede en in Rotterdam zijn broeders en zusters uit de Christelijke Gereformeerde -, de Nederlands Gereformeerde - en de (vrijgemaakt) Gereformeerde Kerken bijeen voor gezamenlijk gebed rond de eenheid, georganiseerd door het Gereformeerd Appèl. Er worden gebeden van verootmoediging, dankzegging en voorbede uitgesproken. Ook is er de gelegenheid, dat aanwezigen gebedsonderwerpen kunnen aandragen. In Rotterdam verbeeldt een mime-groep van jongeren het thema eenheid.

2 De samenwerkingsgemeente van Almere (CGK en NGK) krijgt op deze zondag in de persoon van de Nederlands Gereformeerde ds. A.W. Vos een nieuwe predikant. In de morgendienst vindt de bevestiging plaats door zijn voorganger, ds. K.T. de Jonge. In de middagdienst doet ds. Vos intrede.

2 Op deze zelfde zondag neemt in de avonddienst drs. J.M. Aarnoudse afscheid als gemeentepredikant van Hillegom. Hij blijft wel aan Hillegom verbonden, maar dan naar art. 6 van de kerkorde: vrijgesteld voor bijzondere arbeid - pastoraat in de gezondheidszorg. Hij kreeg namelijk een benoeming als geestelijk verzorger bij de instelling voor geestelijke gezondheidszorg (psychiatrie) De Geestgronden te Bennebroek. Daarnaast blijft hij voor anderhalve dag per week werkzaam als justitie-pastor te Scheveningen.

4 De grootste gemeente van ons kerkverband, Urk-Maranatha, mag op deze dag gedenken, dat het 25 jaar geleden is, dat de gemeente geïnstitueerd werd. Ter gelegenheid van dit jubileum, waaraan door de preses van de kerkenraad, ds. J.H. van Dijk, in de diensten van 2 september aandacht besteed is, wordt een gedenkboek uitgegeven onder de titel 'Om het vaste fundament'.

6 Aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn worden met goed gevolg doctoraal II-examens afgelegd. Br. A. van de Bovekamp schreef een scriptie voor het hoofdvak kerkgeschiedenis met als titel 'Friedrich Christoph Oetinger (1702-1782) theoloog tussen vele vuren; een onderzoek naar de invloed van de natuurwetenschappen op zijn theologie, zoals beschreven in zijn "Biblisches und Emblematisches Wörterbuch" '. Br. A. Hakvoort had als hoofdvak Nieuwe Testament; de titel van zijn scriptie luidde 'De medelijdende en gehoorzame Hogepriester; functie en betekenis van Jezus' menszijn in het kader van de hogepriesterchristologie van de Hebreënbrief, Hebreëen 2,10-18 en 4,14-5,10'. Br. H.P. Keuter deed voor het hoofdvak Oude Testament een onderzoek naar de plaats, inhoud en functie van het lied van Hanna, 1 Samuël 2,1-10, onder de titel 'Er is niemand heilig gelijk de Here...'. De drie genoemde broeders worden door het curatorium beroepbaar gesteld.

6 De kerk van Leerdam beleeft een bijzondere dag, omdat drs. H. Korving, komend van Kerkwerve, er intrede doet, na bevestigd te zijn door zijn voorganger, ds. A.K. Wallet te Naarden.

8 Op deze zondag overlijdt de oud-zendingsarts Evert Helms in de leeftijd van 72 jaar. Broeder Evert Helms werkte namens onze kerken van 1961- 1991 als zendingsarts in het ziekenhuis Siloam in Venda, Zuid-Afrika. Deputaten voor de Buitenlandse Zending denken met dankbaarheid terug aan wat dr. Helms voor deputaten en voor de kerken heeft mogen betekenen.

Het bestuur van de vereniging van Christelijke Gereformeerde Predikantsvrouwen; v.l.n.r. achterste rij: mw. Van Pelt en Last; voorste rij: mw. Schenau, Groenleer en Vos.

Prof. dr. H.G.L. Peels wenst de nieuwe rector prof. dr. J.W. Maris zegen toe.

10 In een academische samenkomst in de aula van de Theologische Universiteit te Apeldoorn draagt prof. dr. H.G.L. Peels het rectoraat over aan prof. dr. J.W. Maris. Prof. Peels spreekt daarbij een rede uit over 'Het beeld van God in de theologie van Walter Brueggeman'.

10 De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen besluit het kerkgebouw van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Dordrecht-Centrum aan te wijzen als beschermd monument. De vroeg twintigste-eeuwse kerk met kosterwoning is volgens de staatssecretaris van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en de stedenbouwkundige waarde.

10 Op deze dag begint het verlof voor ds. en mw. Van den Toren, na spannende weken, waarin er opnieuw onlusten ontstonden in de hoofdstad van de Republiek Centraal Afrika, Bangui, waar ds. Van den Toren werkt aan de FATEB. Met toestemming van deputaten Eenheid Gereformeerde Belijders gaat ds. Van den Toren voor in enkele kerkdiensten.

13 De vereniging van Christelijke Gereformeerde Predikantsvrouwen vergadert in De Fontein te Bunschoten. In de morgenvergadering spreekt ds. A. Dingemanse over 'Doven horen er ook bij!' 's Middags is er gelegenheid om het klederdrachtenmuseum 't Vurhuus' te bezoeken of te luisteren naar wat zr. W. van Roekel – Peppink vertelt over het werk voor gehandicapten in Tsjechië, dat gedaan wordt met behulp van het Lindafonds.

De dag wordt in De Fontein besloten met een warm Chinees-Indisch buffet.

15 De vormingscursus start het nieuwe seizoen in de plaatsen Apeldoorn, Drachten en Rotterdam, waar negen cursusochtenden gegeven worden; in Goes wordt op 27 oktober gestart; daar is het de eerste van zes ochtenden.

De onderwerpen met de verschillende cursusleiders zijn: Toekomst voor Israël? Het oude bondsvolk in de huidige discussie door drs. C.J. van den Boogert; Vragen rond-

om de doop door ds. J. Jonkman; Communicatie en christen-zijn, de uitdaging van de moderne media door R.J.A. Doornenbal, J. Overeem en J.E. van Delden van de Wittenberg; Onze godsbeelden en de God van de Bijbel door prof.dr. H.G.L. Peels; Dietrich Bonhoeffer door dr. G.C. den Hertog; Sabbath en zondag, de betekenis van het vierde gebod voor de nieuwtestamentische gemeente door drs. W. Steenbergen.

15 De kerk van Barendrecht ontvangt in de persoon van ds. K. Visser haar negende predikant. Hij wordt bevestigd door één van zijn voorgangers, ds. M.C. Tanis.

23 Br. Johan Kuijper te Purmerend is veertig jaar organist in de Christelijke Gereformeerde Kerken. In de morgendienst van de kerk van Purmerend is dit jubileum niet onopgemerkt voorbij gegaan.

29 In de Ontmoetingskerk te Capelle a/d IJssel wordt een dankdienst gehouden ter gelegenheid van het vijftientigjarig bestaan van de Wegwijzerkampen. In de dienst die onder verantwoordelijkheid staat van de kerkenraad van Oud-Beijerland en waarin voorgaat ds. J.J. Lof te Enschede-Oost, wordt br. E.C. van Rij uitgezonden als evangelist.

29 De tweede ontmoetingsdag van 'Bewaar het Pand' dit jaar wordt gehouden in de Pniëlkerk te Urk. Het woord wordt gevoerd door de di. M. Vlietstra, A. van der Weerd en M. van der Sluys.

29 Uit de kring van de emeriti-predikanten en hun echtgenotes wordt zr. M.J. Langbroek – 't Hart te Surhuisterveen weggenomen.

30 Vanuit samenwerkingsgemeente De Bron (Christelijk en Nederlands Gereformeerd) te Amsterdam-Nieuw-West wordt een dienst via de radio uitgezonden; voorganger is ds. C.D. Affourtit en het thema is 'Omleiding' naar aanleiding van Romeinen 8,31-39.

OKTOBER

1 De studie- en bezinningskring van Christelijke Gereformeerde theologen komt in de Ichthuskerk te Amersfoort bijeen om het boek 'Christelijke Ethiek' van dr. G.G. de Kruijff te bespreken.

1-5 De kerk van Delfzijl organiseert een huwelijksfeestweek. In vijf avonden worden vele facetten van het huwelijk belicht door verschillende sprekers: Auke en Tjitske Lemstra spreken over de basisbegrippen van het huwelijk; Aletta van Dijke over communicatie binnen het huwelijk; mw. A. Hoek – van Kooten over gezinsvorming en kinderloosheid; Dien de Haan over alleengaanden en Jan Herm en Nel Kits over seksualiteit, aan de hand van het Hooglied.

2-5 Het is de eerste vergaderweek van de Generale Synode in de Nunspeter Oenenburgkerk. Op de tweede dag van de Synode benoemt zij dr. G.C. den Hertog te Leiden tot hoogleraar voor de vakken ethiek, apologetiek, evangelistiek en inleiding in de theologie.

De voorzitter van het Hoofdsbestuur van de Gereformeerde Bond, ds. G.D. Kamphuis, spreekt de synode toe. Preses ds. Plantinga merkt op, dat het een historisch moment is, dat een 'Bonder' officieel de synode toespreekt.

De leden van de Generale Synode.

Verder valt in deze week de naamsverandering van het deputaatschap 'Evangelieverkondiging onder Israël' in 'Kerk en Israël'. Het gaat daarbij niet om een veranderde visie op het werk, maar om het wegnemen van misverstanden, vooral bij de Joden. De oude naam dekte ook de totaliteit van het werk niet: het gaat om ontmoeting, getuigenis en dienst.

Veel aandacht besteedt de synode aan het rapport van deputaten Evangelisatie, die met dankbaarheid melding maken van het vele goede werk van de consulent, dr. S. Paas, en van de gemeentestichting te Rotterdam-Charlois, de International Christian Fellowship.

Op de laatste vergadermorgen van deze week wordt de synode toegesproken door prof.dr. A. le Roux du Plooy, de rector van de Universiteit in Potchefstroom.

5 De Christelijke Gereformeerde Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden luistert naar het onderwerp 'Wet en Evangelie volgens de Marrowmen', uitgesproken door drs. A. van der Zwan.

6 Deputaten Kerkjeugd en Onderwijs organiseren in 'De Aker' te Putten een Onderwijssymposium, met als thema 'Voorbeeld-ig onderwijs'. De centrale inleiding wordt gehouden door drs. E. Blauwendraat over 'Gods geboden in beeld'- de 10 geboden in de praktijk van het onderwijs. Daarnaast zijn er een aantal workshops over 'De leerling en het wereldbeeld; - Godsbeeld; - zelfbeeld; - voorbeeld; - gebroken beeld'.

6 Op dezelfde zaterdag wordt in de Zuidhovenkerk te Dordrecht de bondsdag gehouden van de Christelijke Gereformeerde Zangverenigingen. Medewerking wordt verleend door het kinderkoor 'Cantate Dominum' te Dordrecht-Zuid, de koren 'Sonore' uit Dordrecht-Zuid, 'Internos' te Middelburg, 'Rejoice' te Mijdrecht en 'Soli Deo Gloria' te Rotterdam-West. Ook de 'Thurendrecht Cantorij' verleent muzikale medewerking.

Kinderkoor Cantate Dominum.

9 De predikantenstudiekring 'Calvijn' bespreekt een onderdeel van de Institutie van Calvijn, met name over de zekerheid van het geloof.

9-11 Drie classes – Groningen, Amsterdam en Leeuwarden - geven aan vier plaatselijke kerken – respectievelijk Stadskanaal, Hilversum-Centrum en Hilversum-Oost, Sneek - toestemming om te komen tot een nauwer samenleven met de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) ter plaatse. De classis Haarlem geeft aan de kerk van Lisse toestemming om te komen tot een federatief verband met de Nederlands Gereformeerde Kerk van Lisse.

10 De classis Amsterdam besluit om de kerk van Amsterdam weer als zelfstandige kerk te laten functioneren. Vorig jaar moest de classis noodgedwongen besluiten de leden van de gemeente Amsterdam conform art. 39 KO onder de zorg van de kerkenraad van Amsterdam-Nieuw West ('De Bron') te stellen. In het afgelopen jaar heeft de kerkenraad van Amsterdam-Nieuw West samen met de classiscommissie alles in het werk gesteld om geestelijke leiding te geven aan de leden van Amsterdam, geschonden verhoudingen zo mogelijk te herstellen en een weg te zoeken voor de toekomst van de gemeente van Amsterdam. De Here heeft deze inspanningen (soms heel verrassend) willen zegenen.

12 Te Ulrum vindt de uitzending plaats van ds. E. Everts. Hij zal in dienst van de Free Reformed Church van Vineland, Ontario, Canada zendingswerk gaan doen onder de Achi-indianen in Guatemala. De secretaris van deputaten Buitenlandse Zending, ds. H. Last, gaat in de dienst voor.

13 De bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen houdt haar jaarlijkse bondsdag te Ede. Prof.dr. W. van 't Spijker is door het bestuur van de bond uitgenodigd om te spreken over 'Geloofsbesef van Gods heiligheid'. Aanleiding daartoe was voor het bestuur 'de voortschrijdende erosie (uitslijten) van het schuldbesef en de versimpeling van het Godsbesef'.

Kort voor de bondsdag kwam het boek gereed, dat de geschiedenis van de Mannenbond beschrijft vanaf de oprichting in 1928. De titel is 'Waarde broeders...' Aan het boek is gewerkt door de reeds overleden brs. J.W. Wüllschleger te Zeist en M. Felten te Veenendaal. Zij hadden een eerste inventarisatie gemaakt van het vele materiaal, dat opgetast ligt in oude Jaarboekjes en Jaarboeken, in De Saamwerker en in de bondsnotulen. Een zodanige bewerking van de stof, dat het in boekvorm kon verschijnen, is gedaan door zr. G. van der Laan – de Boer te Nieuw-Amsterdam.

'Waarde broeders...' vindt gretig aftrek.

17 Drs. K.K. Lim promoveert aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn bij prof.dr. H.J. Selderhuis op het onderwerp 'Het spoor van de vrouw in het ambt'- een historische studie naar de openstelling van het ambt voor de vrouw in de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden, de Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken in Nederland. Als co-promotor trad prof.dr. M. te Velde op, bij wie de promovendus de studie was begonnen.

17 De classis Amersfoort neemt een pijnlijke beslissing: de kerkenraad van Zeewolde wordt ontheven van alle ambtelijke dienst. Ten aanzien van de predikant van Zeewolde, ds. H.R.H.A. de Boer, die zich ziek gemeld heeft, worden geen definitieve besluiten genomen; voorlopig wordt hij ontheven van alle ambtelijke dienst in en buiten Zeewolde.

20 Voor de 27ste keer organiseert het Landelijk Contact Jeugdverenigingen een Jeugdappèl. Het wordt gehouden in Aqua Indoor te Soest en het thema is 'Met vallen en opstaan'. Ds. K. Hoefnagel spreekt over 'Gevallen', drs. B.L.C. Aarnoudse over 'Opstaan!' en ds. J. Bos over 'Blijven staan'. In de middagbijeenkomst wordt f 190.251,14 overhandigd aan de directeur van MAF Zendingsvliegers, dhr. J. Brouwer - het resultaat van actiedagen, sponsorfietsochten en allerlei andere acties.

22 Veertig jaar geleden werd Kornelis Boersma bevestigd tot dienaar van het goddelijke Woord. Geboren te Driebergen, werkte hij na zijn middelbare-schoolperiode eerst twaalf jaren bij een verzekeringsmaatschappij; daar leerde hij ook zijn eerste vrouw kennen. Hij was 29, toen hij alsnog in Apeldoorn werd toegelaten om predikant te worden. Na vier jaren 'Apeldoorn', die karig, maar gezegend waren, werd hij in Onstwedde bevestigd door prof.dr. B.J. Oosterhoff, die eerst zijn dominee, later zijn leraar werd en tenslotte zijn vriend zou worden. De bevestigingstekst was 2 Timotheüs 2,15 en de intredetekst 2 Samuël 3,10b. In 1966 verwisselde hij zijn geliefde Onstwedde voor de kerk van Haarlem-Noord, waar hij tot 1972 bleef. Het waren de roerige zestiger jaren van de vorige eeuw, maar voor ds. Boersma ook een tijd van ontplooiing.

Hoogeveen werd zijn derde gemeente, waar hij samenwerkte met ds. A. Hilbers sr. en later met ds. R. Hol. Twaalf jaren bleef hij in Hoogeveen en hij beschouwt het als zijn beste tijd.

In 1984 zag hij zich voor de taak geplaatst het beroep van de kerk van Rotterdam-Zuid aan te nemen. Het was niet eenvoudig, maar het werd wel een goede tijd. In 1991 werd het tijd om naar een rustiger arbeidsveld om te zien. Boersma werd geestelijk verzorger in verpleeghuis De Egmontshof in Oud-Beijerland en werd beroepen door de kerk van Oud-Beijerland. Op 1 januari 1997 ging hij met emeritaat. Nog geen half jaar later ontviel hem zijn vrouw, die door de jaren heen zoveel voor hem betekend had. Maar de Here gaf hem daar een lieve tweede vrouw, met wie hij in Oud-Beijerland bleef wonen.

Wanneer ds. Boersma terugkijkt op de veertig jaren ambtelijke dienst, gebruikt hij de woorden verwondering en dankbaarheid. Hij is verwonderd over de weg die de Here ging in zijn leven en over de vele taken, die naast het gemeentewerk op zijn weg kwamen, niet gezocht, maar opgedragen. Daarbij denkt hij aan het onderwijs, aan het lid zijn van besturen en deputaatschappen, tot aan het voorzitterschap van de synode van Hoogeveen 1977 en een twaalfjarig redacteurschap van De Wekker. In het buitenland mocht hij de kerken meer dan eens vertegenwoordigen. Daaruit groeide een

speciale band met de gereformeerde kerken in Frankrijk, die nu nog voortduurt in een adviserend lidmaatschap van het bestuur van de Vrije Faculteit voor Gereformeerde Theologie in Aix-en-Provence. Bij de verwondering hoort ook de koninklijke onderscheiding die hij na zijn emeritaat ontving.

Daarnaast is er de dankbaarheid voor het vele goede, in al die jaren ondervonden. Tegelijk is er het besef van tekort schieten. Boersma vindt het niet gering om zoveel vertrouwen te hebben mogen krijgen. Dat maakt klein en doet ook hem terugvallen op de grote Leidseman en Voleinder des geloofs, Jezus Christus.

23-26 Het is de tweede vergaderweek van de Generale Synode. In deze week staan voornamelijk de verhoudingen met andere kerken, zowel binnenlandse als buitenlandse, op de agenda.

Ten aanzien van de Gereformeerde Bond wordt besloten 'deputaten op te dragen uitvoering te geven aan hun voornemen om de plaatselijke gemeenten te stimuleren elkaar te ontmoeten daar waar de gereformeerde belijdenis wordt onderschreven; en te onderzoeken in hoeverre er ruimte is om met hervormd-gereformeerde gemeenten te komen tot nauwer kerkelijk samenleven indien art. 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis voluit nageleefd'.

De synode wordt toegesproken door buitenlandse gasten. Namens de 'dochterkerk', de Free Reformed Churches of North America, spreekt dr. L.W. Bilkes. Prof. W.J.D. McKay houdt een toespraak namens de Reformed Presbyterian Church of Ireland. Ds. S.M. Muhali spreekt namens de synode Soutpansberg in Zuid-Afrika.

Veel aandacht besteedt de synode aan het 150 pagina's tellende rapport van deputaten Buitenlandse Zending.

De verhoudingen met andere kerken in Nederland worden besproken. Namens de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) wordt de synode toegesproken door ds. M.H. Slingers, voorzitter van de vrijgemaakt-gereformeerde deputaten. Namens de Nederlands Gereformeerde Kerken gebeurt dat door ds. W. Smouter.

Meer dan honderd jongeren zijn aanwezig, wanneer het rapport van deputaten Kerkjeugd en Onderwijs worden besproken. Er worden niet minder dan 84 vragen over gesteld.

24 Twee dagen later dan ds. Boersma werd Jacob Kievit predikant. Aanvankelijk leek zijn leven een heel andere kant op te gaan dan het predikantschap. Na zijn middelbare-schoolperiode studeerde hij Technische Natuurkunde aan de HTS te Dordrecht. Na die studie afgerond te hebben werd hij medewerker op de ontwikkelingsafdeling van de Koninklijke Nederlandse Zoutindustrie (AKZO) te Hengelo (Ov); vervolgens werd hij wetenschappelijk medewerker bij de Technische Fysische Dienst van TNO en de Technische Hogeschool te Delft. Br. Kievit was in het huwelijk getreden met Hendrikje Bargeman; vier kinderen werden aan hun zorgen toevertrouwd. Toch zou zijn leven niet gevuld worden met natuurkunde en techniek, maar met de dienst in het Evangelie. Na via het admisie-examen toegelaten te zijn, begon hij in 1957, al bijna dertig, aan de theologische studie aan de Theologische School te Apeldoorn. In 1961 verbond kandidaat Kievit zich aan de gemeente van Noordeloos met Psalm 119,125, na er bevestigd te zijn door ds. J. Brons met de woorden van Ezechiël 33,7-9. Na bijna vier jaren gewerkt te hebben in Noordeloos volgde in 1965 Hoogeveen; in 1968 verhuisde het gezin Kievit weer naar Twente, toen hij het beroep van Almelo had aangenomen. In 1972 werd ds. Kievit predikant te Ermelo, aan welke gemeente hij nog

altijd verbonden is. Zes jaren diende hij de gemeente van Ermelo als gemeentepredikant, totdat hij in 1978 aangezocht werd door deputaten Evangelisatie om vrijgesteld te worden voor het toerustingswerk. Ds. Kievit zag voor zich deze taak liggen en werd de eerste vrijgestelde in dienst van deputaten om de kerken toe te rusten tot het evangelisatiewerk. Hij bleef naar art. 6 KO aan Ermelo verbonden. Dit werk heeft hij meer dan dertien jaar gedaan vanuit het Drentse land, want hij vestigde zich in Nieuw-Balinge. In die tijd studeerde hij aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, waar hij in 1987 doctoraal examen missiologie/evangelistiek deed bij prof.dr. A. Wessels. De titel van zijn doctoraalscriptie luidde 'Tussen Clemens en Barth, onderzoek naar de visie van J.H. Bavinck op de niet-christelijke godsdiensten'.

Op 1 januari 1994 ging ds. Kievit met emeritaat, zodat we kunnen zeggen, dat hij van de veertig jaren van het predikantschap er zeventien in de gemeente doorbracht, ruim dertien als vrijgesteld predikant en bijna acht als emeritus.

NOVEMBER

3 De Landelijke werkgroep Kerk en Vrouw komt in Amersfoort samen rond het thema 'Bouwen aan een charismatische kerkstructuur'. Inleiders zijn ds. J. van Langevelde en mw. J. Otte, beiden uit de Bethelkerk te Veenendaal.

4 De televisiedienst wordt uitgezonden vanuit de Toraja-kerk te Mamasa. Voorganger is de voorzitter van de Gereja Toraja Mamasa, ds. Zakaria Sude. Hij preekt over 'Levend water' aan de hand van Johannes 7,37-44.

4 Ds. A.P. van Langevelde, komend van Alkmaar, wordt in de morgendienst door ds. J.G. Schenau bevestigd tot predikant van 's-Gravendeel; in de avonddienst doet hij intrede.

4 Vijftig jaar geleden werd op deze dag Jacobus de Vuyst bevestigd tot predikant in de Christelijke Gereformeerde Kerken. Samen met B. Bijleveld, C. den Hertog, C. Noordergraaf en D. Slagboom was hij beroepbaar gesteld. De Vuyst is de enige nog levende van dat vijftal. Hij werd predikant in Vlissingen en bevestigd door ds. W. Heerma met de woorden van Johannes 15,5 – Zonder Mij kunt gij niets doen. De Vuyst deed intrede met – hoe kon het ook anders, zeggen wij na deze halve eeuw met verschillende publicaties over het laatste Bijbelboek – Openbaring 1,7. In de maand ervoor was hij in het huwelijk getreden met Swenne Brasz. Na vijf jaren, waarin hun beide zonen werden geboren, werd de pastorie van Vlissingen verwisseld voor die van Amsterdam-Oost. Hier kreeg ds. De Vuyst de gelegenheid om te werken aan zijn proefschrift – "Oud – en nieuw verbond" in de brief aan de Hebreëën" -, dat hij op 14 mei 1964 aan de Theologische Hogeschool te Kampen verdedigde. In maart 1966 ging de weg naar Zutphen, waar negen en een half jaar met zegen gewerkt werd. In september 1975 verbond De Vuyst zich aan de kerk van Zwolle. Door de kerkenraad van Zwolle werd hij naar art. 6 ko afgestaan voor het schoolpastoraat. Bijna dertien jaar lang was hij leraar godsdienst aan 'De Heertganck' te Heerde.

De ingelaste synode van 1988 – nodig vanwege het plotselinge en schokkende overlijden van prof.dr. J.P. Versteeg – benoemde dr. De Vuyst tot hoogleraar in de nieuwtestamentische vakken. Acht en een half jaar lang heeft prof. De Vuyst met veel

genoegen mogen doceren te Apeldoorn, hoewel zijn gezondheid soms te wensen overliet. Verschillende publicaties liet hij het licht zien. Daarin klinkt de vreugde door van het doorgeven van wat hij, al luisterend naar de Schriften, vernam. In het licht van zijn bevestigingstekst ziet hij Gode dankbaar terug op de afgelegde weg.

5 Van een gouden naar een zilveren jubileum: drs Robert Walter Jan Soeters te Leeuwarden is vijftiengintig jaar predikant. Soeters is geboren en getogen in Goes. Theologie studeerde hij in Apeldoorn en Utrecht (in deze volgorde!). Rob Soeters trouwde met Dorothea van Nee, die voor hem de jaren door een geweldige steun was; vier kinderen kregen ze. In 1976 werd hij predikant te Zutphen, waar hij bevestigd werd door prof.dr. W. van 't Spijker met de woorden van Jesaja 40,3-5; kandidaat Soeters deed intrede met de verzen 6-8. Na zeven jaren Zutphen werd zijn tweede gemeente Groningen, waar hij aanvankelijk samenwerkte met K.J. Velema en vervolgens met J. Plantinga. In 1993 ging de weg naar het zuiden, toen hij het beroep van de kerk van 's-Gravendeel aannam. Daar werkte hij vijf jaar om in 1998 naar Leeuwarden te gaan, waar hij predikant werd naast ds. J.K.C. Kronenberg.

Ds. Soeters is van jongsaf geboeid door de geschiedenis en daarom is het niet wonderlijk, dat kerkgeschiedenis het hoofdvlak van zijn doctoraalstudie werd. Als wetenschappelijk medewerker/universitair docent aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn doceerde hij al twee perioden met veel plezier en inzet vroege en middel-eeuwse kerkgeschiedenis.

Ds. Soeters was driemaal betrokken bij de voorbereidingen van een Generale Synode en heeft deze driemaal geopend: 1988, 1989 en 2001. Hij was secretaris van de commissie Landelijke Herdenking 1892 – 1992, die de gedenkdag voorbereidde te Barneveld. Hij was betrokken bij het werk van Deputaten Evangelieverkondiging onder Israël en Deputaten Kerkorde. Momenteel is hij voorzitter van het deputaatschap Landelijke Archieven en van het deputaatschap voor de uitgave van het Jaarboek.

Naast dit kerkelijke werk is hij voorzitter van de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst. Ds. Soeters heeft naar zijn eigen zeggen veel reden om dankbaar te zijn voor wat de Here hem gaf in de afgelopen jaren. Het gelovig bezig zijn met de kerkgeschiedenis brengt je voortdurend terug bij de Bron, het Woord. Het opent de ogen voor de gebroken werkelijkheid van de kerk en voor de trouw van God. Het is voor br. Soeters een vreugde, dat de Here hem in een voortdurend leerproces heeft willen gebruiken om te getuigen van die trouw.

7 Op de avond van de dankdag voor gewas en arbeid is de dienst in de kerk van Drachten via de radio te volgen; voorganger is ds. J. Jonkman; hij preekt over Jakobs dankbaarheid te Bethel naar aanleiding van Genesis 28,18-22.

Wie gebruik gemaakt heeft van de preekschets, die door de voorzitter van deputaten ADMA, ds. C. Westerink te Bennekom, geschreven is, preekt over Klaagliederen 3,22-24.

7 Een bijzondere reden om te danken op deze dankdag heeft ds. Adrianus Gerardus van der Heijden te Zaandam. Hij is vandaag vijftiengintig jaar predikant. Zijn ambtelijke loopbaan is te karakteriseren met de woorden 'werkend in het grensgebied tussen kerk en wereld'. Na zijn theologische studie in Apeldoorn, werd hij op 7 november 1976 predikant te Veenwouden. Na drie en een half jaar gemeente-predikant geweest te zijn werd hij vrijgesteld voor het werk van vlootpredikant. In die periode leidde hij eens een kerkdienst op 100 m onder de zeespiegel. In 1983 werd Van der Heijden

weer gemeentepredikant in de kleine gemeente van Zaandam. In die jaren schreef hij het computerprogramma 'Kerklied', dat het handmatig tikken van liturgieën overbodig maakt. Maar het uniform met het kruis bleef trekken. In 1990 werd Van der Heijden legerpredikant en als zodanig in 1994 uitgezonden naar Srebrenica en in 1996 naar Bosnië. Sinds maart 2001 is hij geestelijk verzorger bij de Koninklijke Marechaussee, met als standplaats Schiphol. Om met elk facet van het werk van de marechaussee op Schiphol kennis te maken, heeft ds. Van der Heijden wel eens assistentie verleend bij het uitpakken van de kilo's cocaïne die de zogenaamde bodypackers in grote plakken op hun lijf dragen.

We wensen broeder Van der Heijden toe nog lang te mogen werken in het grensgebied tussen kerk en wereld als middel in Gods hand, die in de krijgsmacht een eerste – bij de krijgsmacht komen mensen voor het eerst in aanraking met het Evangelie - en een laatste – bij de krijgsmacht lopen mensen die innerlijk al afstand genomen hebben toch weer tegen het Evangelie aan - greep doet naar de mens in uniform.

8 Het is voor de gemeente van Hilversum-Oost vandaag vijftig jaar geleden, dat zij geïnstitueerd werd. In de hierop volgende weekwisseling wordt uitgebreid aandacht aan het jubileum besteed met op vrijdagavond een diner, op de zaterdagmiddag een groot kinderfeest en op de zondagmorgen een dienst van lofprijz en dankzegging.

10 Ds. Herre Hendrik Klomp mag op deze dag gedenken, dat hij vijftiengint jaar Dienaar des Woords is. Als geboren Fries uit een christelijk gereformeerd geslacht werd zijn eerste gemeente Zwaagwesteinde in de Friese Wouden. Al jong voelde hij zich betrokken op en geroepen tot het bijzondere ambt. Zijn Apeldoornse pastor, ds. J.H. Velema, bevestigde hem met de woorden van Johannes 3,29; ds. Klomp deed intrede met vers 30. Na acht jaren in Zwaagwesteinde gewerkt te hebben, waar hij in classicaal verband betrokken was bij de opzet van een Classicale Diaconale Commissie, verwisselde hij de Friese Wouden voor de Veluwe, waar hij in Nunspeet opnieuw door zijn vroegere dominee bevestigd werd, die nu zijn plaatselijke collega zou zijn. Klomp voelt zich Fries en Veluwnaar tegelijk. Hij bleef in Nunspeet – om het met een bijbelse uitdrukking te zeggen – tot op de huidige dag.

Op het gebied van de kerkelijke deputaatschappen hadden Jeugddeputaten en Zendingsdeputaten in ds. Klomp een broeder in hun midden met een warm hart voor jongeren en voor hen die het Evangelie mogen leren kennen.

Naast het gemeentelijke en kerkelijke werk is ds. Klomp al jaren bestuurslid van de Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad, voor welke stichting hij verschillende werkbezoeken bracht in andere werelddelen. Verder is hij voorzitter van de Stichting 'De Bijbel in elk huis' en bestuurslid van de Reformatorische Scholengemeenschap Jacobus Fruytier te Apeldoorn. Ook is hij voorzitter van de christelijke werkgroep Transsexuelen in Nederland.

Uit deze functies blijkt, dat ds. Klomp bewogen is met mensen in nood en gedreven wordt door het verlangen om onder Gods zegen in die nood te helpen met het Woord en de daad der barmhartigheid. Vóór alles is hij de pastor, die, ondersteund door zijn echtgenote, Alida Kok, niets liever doet dan de schapen weiden in de grazige weiden van het Woord van God.

14 Ds. Hedde Biesma te Amersfoort is op deze dag veertig jaar predikant en beëindigt daarmee zijn actieve dienst. Hij studeerde theologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, anderhalf jaar in combinatie met klassieke talen en aan de Theologische School te Apeldoorn. Zijn ambtelijke loopbaan begon op 14 november 1961 te Stadskanaal, waar zijn vader hem bevestigde met de woorden van Efeze 4,11-12; de intredekst was vers 13. Twaalf dagen ervoor was Hedde Biesma in het huwelijk getreden met Marie Evendijk en sindsdien is de familie uitgegroeid met drie kinderen en negen kleinkinderen. Stadskanaal werd gevolgd door Amsterdam-Nieuw West - 7 januari 1970, Apeldoorn-Oost - 22 juni 1977 en Amersfoort - 17 april 1988. De periode Stadskanaal werd onderbroken voor een jaar legerpredikant in de Joh. Postkazerne te Havelte. 'Of het vrucht droeg en zegen gaf, behoeft ik niet beoordelen, dat doet de Ander'. Naast het gemeentelijke werk, dat de liefde van zijn hart heeft - 'als ik het over mocht doen, zou ik onmiddellijk weer kiezen voor het predikantschap', verklaarde hij in een interview -, moeten drie woorden genoemd worden, die typerend zijn voor de loopbaan van ds. Biesma: scribaat, onderwijs en Israël.

Scriba was hij in de classes Groningen en Amsterdam, eenmaal van de Particuliere Synode van het Noorden en zesmaal van die van het Westen; secretaris was hij van het toenmalige deputaatschap Kerk en Onderwijs en van de vereniging van Christelijke Gereformeerde predikanten. Daarnaast kan genoemd worden dat hij redacteur was van het Kerkblad voor het Noorden en het classisblad De Kerkklok. Hij schreef verder in 'Levenswoorden' in 1994 en 1997 - een uitgave van Filippus en werkte mee aan de herziening van de NCRV-serie 'Met de Bijbel het jaar door'.

Wat onderwijs betreft: zijn betrokkenheid bij deputaten Kerk en Onderwijs is al genoemd; het zal alles te maken hebben met het feit, dat ds. Biesma in totaal zeventien jaar leraar godsdienstonderwijs was aan het Ubbo Emmius Lyceum te Stadskanaal, het Comenius College te Hilversum, het Marnix van Sint Aldegonde College te Haarlem, en het Christelijk Lyceum te Apeldoorn. Daarnaast was hij zes jaar bestuurslid van de Vereniging voor wetenschappelijk hoger onderwijs, waarvan de Vrije Universiteit uitgaat.

Van het deputaatschap, waarvan de naam op de laatstgehouden synode tot vreugde van ds. Biesma gewijzigd werd in 'Kerk en Israël', maakt ds. Biesma al twintig jaar deel uit, waarvan zestien jaar als voorzitter. In die functie schreef hij vele artikelen voor het orgaan van het deputaatschap 'Vrede over Israël'.

Als secundusafgevaardigde maakte hij een deel mee van de synode van 1968 en als primusafgevaardigde de synodes van 1971 en 1974. De laatstgenoemde opende hij als voorzitter van de roepende kerk, Amsterdam-Nieuw West.

Vier dagen na dit jubileum neemt ds. Biesma in een dankdienst met 'het slotakkoord' (Psalm 150,6) afscheid van Amersfoort in verband met zijn emeritaat.

Terugkijkend op zijn dienst in die veertig jaren zegt Biesma: In veertig jaren is veel veranderd in kerk, wereld, maatschappij, gedrag en ervaringen. Mag het niet grotelijks vertroosten en bemoedigen, dat die vele veranderingen (de meeste niet ten goede) niets afdoen aan de trouw van God, die door alles heen zijn plan volvoert en komt tot de voltooiing van zijn werk en koninkrijk - die goddelijke vastigheid en onverstoortbaarheid zijn de dragende kracht voor alle predikants (en gemeente-) werk.

15 Deputaten Algemeen Diaconale en Maatschappelijke aangelegenheden brengen een werkbezoek aan het Gereformeerd verpleeghuis 'De Wijngaard' te Bosch en Duin en hebben er een ontmoeting met de directie en de geestelijke verzorging.

16 Ds. Adri van Heteren viert het zilveren ambtsjubileum 'op' Urk in zijn derde gemeente, Urk-Eben Haëzer. Van Heteren is gestempeld door het geestelijk klimaat van Sliedrecht; beide grootouders van vaderszijde waren uit Sliedrecht afkomstig; zowel als opgroeiende jongen als in de tijd van zijn theologische studie kwam hij er veel. In zijn leven op weg naar het predikantschap is de roeping van Jeremia van grote betekenis voor hem geweest.

Nadat hij in oktober 1976 getrouwd was met Tineke van den Berg, werd hij op 16 oktober 1976 in de kerk van Werkendam bevestigd tot dienaar van het woord door ds. M.C. Tanis met de woorden van 2 Timotheüs 2,15. Van Heteren deed intrede met Romeinen 1,16. Zeventien jaren zou hij in Werkendam blijven. Daarna ging zijn ambtelijke weg naar de grote gemeente van Barendrecht. Na zes en een half jaar werd Barendrecht verwisseld voor Urk-Eben Haëzer, waar hij samenwerkt met collega A.A. Egas, die in Werkendam één van zijn diakenen was.

In het bredere kerkelijk leven was ds. Van Heteren curator van de Theologische Hogeschool te Apeldoorn en deputaat Buitenlandse Zending.

Van Heteren is mederedacteur van 'Bewaar het pand'. Hij is bestuurslid van de Gereformeerde Bijbelstichting, voor welke stichting hij samen met anderen bezig is de kanttekeningen op de Statenvertaling te herzien, en van de Stichting Kom Over en Help, voor welke stichting hij de Unterkarpaten en de Oekraïne bezocht, waar hij een aandeel leverde in toerustingsconferenties voor predikanten.

Met dankbaarheid noemt hij de belangrijke rol van de domineesvrouw in het werk van haar man.

Het is hem een wonder in de afgelopen vijftieng jaar te hebben mogen bemerken, dat het zaad van het Woord valt in een door de Here weltoebereide aarde.

17 In het Johannes Fontanuscollege te Barneveld wordt de toerustingsdag gehouden voor evangelisatie en gemeenteopbouw, georganiseerd door deputaten evangelisatie en de werkgroep gemeenteopbouw. In het ochtendprogramma zijn twee korte lezingen te beluisteren: ds. A.C. van der Wekken houdt een Bijbelstudie over de kerk van Antiochië en dr. S. Paas over het thema van de dag: Inademen en uitademen.

Evangelisatie en gemeenteopbouw zijn niet van elkaar los te maken. Drie gemeenten vertellen ervan: Papendrecht over de discipelschapscursussen, Zutphen over het gemeentestichtingsproject in Lochem en Rotterdam-Charlois over de bijzondere wijkgemeente-in-wording, de International Christian Fellowship. Het middagprogramma is gewijd aan een groot aantal workshops, die de relatie tussen evangelisatie en gemeenteopbouw belichten.

Evangelist Theo Visser vertelt over de International Christian Fellowship.

17 Op deze zaterdagavond wordt in 'De Wijcker Swaen', de voormalige Lutherse kerk te Beverwijk het jubileum gevierd van Henk Crezee. Veertig jaren heeft hij de gemeen-

tezing begeleid. Daarnaast begeleidde hij de samenzang op tal van classicale zendingsdagen van de classis Haarlem en op menige evangelisatiebijeenkomst.

18 Voor de derde maal in de maand november is een kerkdienst thuis mee te beleven. Ds. J. Groenleer is voorganger in de radiokerkdienst vanuit Woerden. Het thema van de dienst is 'Opnieuw beginnen' naar aanleiding van Genesis 35,1a.

20-23 Voor een derde zittingsweek komen de afgevaardigden van de Generale Synode opnieuw in Nunspeet samen. Er wordt gesproken over de dienst van de diaconen naar aanleiding van het rapport van deputaten Algemeen Diaconale en Maatschappelijke Aangelegenheden, over een herziening van de liturgische formulieren, over de dienst van de vrouw in de gemeente naar aanleiding van het rapport van het studiedeputaatschap, dat door de generale Synode van 1998 ingesteld was en over de kerkorde. De synode besluit het deputaatschap voor de uitgave van de kerkorde op te heffen en een nieuw deputaatschap in te stellen 'Kerkorde en kerkrecht', dat met het oog op de naleving van de kerkorde zowel een sturende als een coördinerende functie moet gaan vervullen in de toerusting van ambtsdragers en gemeenteleden.

21 Op deze dag begint voor het gezin van de zendingspredikant G. Huisman het verlof in Nederland. Ze zullen tot eind januari 2002 blijven.

22 Dr. A.W. Velema wordt benoemd tot Hoofd Legerpredikanten, een functie die te omschrijven is als 'assistent' van de hoofdkrijgsmachtspredikant. Tot zijn takenpakket behoort het plaatsingsbeleid voor de predikanten binnen de Koninklijke Landmacht, de bijscholing en professionalisering van de predikanten binnen de Koninklijke Landmacht en de selectie van nieuwe krijgsmachtspredikanten. In deze functie maakt hij ook deel uit van het Bestuurs College Protestantse Geestelijke Verzorging.

In hun rapport aan de Generale Synode halen deputaten voor de Geestelijke Verzorging van Militairen het artikel 'Het categoriale pastoraat' van de nederlands gereformeerde ds. J.M. Smelik aan, die signaleert dat er in de kerken wel eens de gedachte leeft dat predikanten die geroepen zijn tot bijzondere arbeid eigenlijk 'verloren' zijn voor de kerk. Sommige gemeenteleden hebben het gevoel dat, wanneer hun predikant gebruik maakt van artikel 6, hij 'de kudde in de steek laat'.

Ds. Smelik stelt dat dat onjuist is. Categoriaal pastoraat is nodig omdat het verricht wordt ten behoeve van een groep mensen die in bijzondere omstandigheden verkeert en die ook met bijzondere problematieken te maken heeft. Het gaat om mensen, die in een situatie verkeren waarin ze vanuit het gemeentepastoraat moeilijk bereikbaar zijn. Wanneer de kerken predikanten afstaan voor het verrichten van bijzondere arbeid in de zin van art. 6, geven ze daarmee aan dat zij bereid zijn bijzondere zorg te verlenen aan broeders en zusters in hun bepaalde specifieke omstandigheden.

Maar dat niet alleen. Omdat deze predikanten, geestelijke verzorgers, niet alleen ambtelijk bezig zijn ten behoeve van broeders en zusters uit de eigen kerken, of breder, uit andere kerken, maar ook aandacht en zorg hebben voor mensen in de beroepsgroep die geen band (meer) hebben met een kerk, fungeren zij in zekere zin ook als voorhoede en pioniersgroep van de Christelijke kerk in een samenleving waarin de kerk een steeds meer marginale rol heeft.

Toch is hiermee de betekenis van het categoriale pastoraat nog niet uitputtend beschreven. Deputaten ontdekten, dat er ook een omgekeerde beweging te zien is: van de samenleving naar de kerk. In deze zin: met name predikanten die buiten de gemeente werkzaam zijn komen er achter wat er in de samenleving aan de hand is, hoe de maatschappij zich ontwikkelt en ontwikkeld heeft. Vooral zij kunnen aangeven

wat de vraag is van de mens van vandaag waarop de kerk het antwoord vanuit de Schrift mag formuleren. Predikanten volgens artikel 6 kunnen de kerk bekend maken in wat voor wereld zij Kerk heeft te zijn en haar zo behulpzaam zijn in haar missionaire taak. Mede door gesprekken met werkers in de categoriale zielzorg kan de kerk voorkomen dat zij teveel naar binnen gericht zou zijn.

22 De Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn ondertekent een samenwerkingscontract met Stichting Timon in Zeist. Timon is een diaconale Stichting voor jongerenhulpverlening met medewerkers die een christelijke levensovertuiging hebben. Samenwerking met Timon betekent voor de SGJ dat zij nu ook intensieve zorg kan bieden vanuit haar gereformeerde identiteit. Zowel Timon als de SGJ bieden residentiële hulp aan jongeren. Binnen het landelijk aanbod aan jeugdhuizen dat de SGJ heeft, was het lastig om een voorziening op te zetten met intensieve 24-uurs begeleiding. Intensieve begeleiding is met name bedoeld voor jongeren met bijvoorbeeld ADHD, een eetstoornis, een verslaving en dergelijke problematiek. Samenwerking met Timon lag voor de hand, want daar was beddencapaciteit beschikbaar.

23 'Droefheid naar God' is het onderwerp van de lezing die ds. H.H. Klomp te Nunspeet verzorgt voor de Christelijke Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden.

24 In Veenendaal wordt een infodag gehouden voor diakenen, belegd door het deputaatschap Algemeen Diaconale en Maatschappelijke Aangelegenheden. Door vertegenwoordigers van de stichtingen Eleos en SGJ wordt informatie gegeven. tevens wordt de videoband 'Diaconaat, dat doe jezelf' gepresenteerd. De band is ontwikkeld door het Diaconaal Bureau, samen met het Diaconaal Steunpunt van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en laat beelden zien van de diaconale praktijk.

28 Op de eerste bezinningsavond die belegd wordt door de Regionale Bezinningskring (vanuit de Pniëlkerk te Veenendaal) spreekt ds. L.W. van der Meij te Driebergen over 'Waarom Christelijk Gereformeerd in de 21ste eeuw?'

30 In de kerk van Westzaan wordt een bijzondere dienst gehouden om de Here te danken voor het feit, dat de huidige gemeente vijftig jaar geleden 'gevormd' werd. Westzaan had zich, net als Mijdrecht en Veenendaal (Pniël) door de gebeurtenissen rond ds. R. Kok sr. losgemaakt uit het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten. In 1957 werd de gemeente een Christelijke Gereformeerde Kerk.

Aan het einde van de maand begint het werkbezoek, dat prof.dr. H.G.L. Peels en ds. H. Last brengen aan Venda, Zuid-Afrika. In een doopdienst van de Niani-gemeente krijgen zij de gelegenheid om de Heilige Doop te bedienen aan meer dan zestig ouderen en kinderen. De ouderen waren mensen die in de afgelopen tijd tot geloof waren gekomen.

De bediening van de Heilige Doop door prof.dr. H.G.J. Peels.

DECEMBER

1 De kerk van Hattem werd veertig jaar geleden geïnstitueerd. Op deze zaterdag wordt een jubileum-viering gehouden.

8 In Zwolle wordt het zilveren ambtsjubileum van ds. Arjan Hilbers gevierd met een maaltijd, die bestaat uit boerenkool, hutspot, bruinebonensoep en een stevige snee brood. Het is op deze dag vijftienvijftig jaar geleden, dat de domineeszoon en –kleinzoon Hilbers bevestigd werd in het ambt. Hij werd geboren in Enschede en bracht zijn jeugd door in Leeuwarden en Zwolle. Eigenlijk wilde de jonge Hilbers nooit iets anders worden dan dominee, hoewel zijn gaven op het gebied van de kleinkunst tijdens zijn middelbare schooltijd wel heel duidelijk zichtbaar werden. Na de studie in Apeldoorn (1971-1976), in welke tijd hij trouwt met Bep van Mulligen (het huwelijk wordt verrijkt met drie dochters en één zoon), kwam hij in een echte kandidaat-gemeente, Mussel, waar het handwerk geleerd kon worden. Naast het gemeentewerk gaf hij een paar uur onderwijs aan de LTS van Musselkanaal – hij bleek er gaven voor te hebben. Omdat Hilbers toch teveel stadsjongen was om lang op een dorp te blijven, vertrok hij in 1981 naar Emmen, waar hij opnieuw door zijn vader bevestigd werd. Ook daar ging hij weer in het onderwijs: hij gaf les aan een Opleidingsschool voor kleuterleidsters. In de enthousiaste, groeiende gemeente van Emmen deed hij veel aan wat we vandaag gemeenteopbouw noemen. Hilbers karakteriseert de jaren 1984 en 1985 als moeilijke jaren vanwege de verdrietige problemen in de kerk van Assen en de ziekte van collega B. van de Berg te Nieuw-Amsterdam. In 1991 volgt Zwolle, waar hij bevestigd wordt door zijn plaatselijke collegae H.C. Mijnders en H.J. Selderhuis, met wie een uitstekende samenwerking wordt opgebouwd. Er is volop aandacht voor gemeenteopbouw en evangelisatie, waarop zegen rust: randkerkelijken vinden de Here terug en buitenkerkelijken vinden Hem. In 1999 en in 2001 gaat Hilbers met een groep jongeren naar Zuid-Afrika om daar aan projecten te werken; hij ervaart het als leerzaam en stimulerend.

Ds. Hilbers werd afgevaardigd naar de synoden van 1986, 1998 en 2001. In 1989 benoemt de Particuliere Synode van het Noorden Hilbers in het deputaatschap Buitenlandse Zending. Hilbers is er helemaal op zijn plaats. Onvergetelijk is voor hem het eerste werkbezoek in 1991 aan KwaNdebele samen met drs. W. van Heest; later zal hij nog vijf werkbezoeken aan de zendingsterreinen brengen. Hilbers zegt, dat het werken in de zending je bescheiden maakt ten opzichte van het eigen kerkelijk leven. De synode van 2001 benoemt hem als GS-deputaat in het moderamen van dat deputaatschap.

Het geheel overziende, zegt Hilbers het een wonder te vinden om in binnen- en buitenland getuige (in iedere betekenis van het woord) te mogen zijn van de kracht van het Evangelie van de Here Jezus Christus.

11-12 De vierde en voorlopig laatste zittingsweek van de Generale Synode in Nunspeet telt niet meer dan twee dagen. Traditiegetrouw staan deze laatste vergaderdagen vooral in het teken van de financiën en van de benoeming van deputaten. Daaraan voorafgaand worden enkele besluiten genomen ten aanzien van de kerkjeugd en het onderwijs; een speciaal jeugdbureau wordt vooralsnog niet nodig geacht. Ook is er aandacht voor de problematiek van de grote steden. Het deputaatschap voor Evangelisatie ontvangt in dit verband enkele aanvullende opdrachten. Nadat op de woensdagavond de broeders en zusters uit Nunspeet ontvangen en har-

De vrijwilligers uit Nunspeet, die de synode dienden.

telijk bedankt zijn voor al hun werkzaamheden, wordt de Generale Synode van Leeuwarden-Nunspeet 2001 conditioneel gesloten. Preses ds. J. Plantinga wijst in zijn slotwoord erop, dat er in de kerken iets van de heerlijkheid des Heren geopenbaard mag worden. Hij omschrijft deze synode als de synode van de goede harmonie.

12 De pastor van Enschede-West, ds. J. van der Wal, ondergaat een beenmergtransplantatie in het Radboudziekenhuis te Nijmegen. Zijn jongste zus is donor. Onder Gods zegen mag de operatie geslaagd genoemd worden, al zal onze broeder een lange tijd nodig hebben om op krachten te komen.

13 Het Corpus Studiosorum in Academia Theologica Applenthornae 'Per Fidem Studiumque Ad Rostra' viert de 97ste Dies Natalis. Dr. G.J. Buijs houdt een lezing over 'Leven en laten leven - Christenzijn in een tolerantie-cultuur'.

17 Voor de rechtbank te Zwolle dient het kort geding, dat ds. H.R.H.A. de Boer te Zeewolde aangespannen heeft tegen het besluit van de classis Amersfoort dd 17 oktober. De president van de rechtbank te Zwolle doet geen uitspraak, maar houdt de zaak aan, tot na de uitspraak van de Particuliere Synode, die in een eerste vergadering op 27 december vervroegd bijeenkomt.

23 Het is de sterfdag van broeder Arie van der Staaij, de eerste administrateur van het Kerkelijk Bureau, dat door de Generale Synode van 1968 in het leven was geroepen. Broeder Van der Staaij was administrateur van 1969 – 1985. Zijn naam zal aan de historie van het Dienstenbureau verbonden blijven.

31 Op de laatste dag van het jaar kijken we achterom. Wat heeft het jaar ons gebracht? In ieder geval moet genoemd worden, dat we als kerken er in ledental opnieuw op achteruit zijn gegaan. Wanneer we de aansluitverschillen even buiten beschouwing laten – jammer, dat het niet mogelijk is om in de 188 ledenadministraties die aansluitverschillen niet te hebben -, dan blijft toch over, dat we per saldo 57 doopleden en 244 belijdende leden minder tellen dan op 1 januari 2001. Naast het grensverkeer met andere kerken en groepen, dat al jaren hetzelfde beeld vertoont – een negatief saldo,

voornamelijk ontstaan door het grensverkeer met de Nederlandse Hervormde Kerk en evangelische groeperingen -, staan de getallen van 312 doopleden en 228 belijdende leden, die naar geen kerk gingen of werden uitgeschreven. Weer een flinke gemeente minder! Het getal van 33 toetreders steekt daar toch wel armzalig bij af, al mogen we weten, dat er feest in de hemel is, wanneer één zondaar zich bekeert.

31 Deputaten Buitenlandse Zending kijken terug op een jaar waarin drie bijzondere zendingswerkers benoemd werden: René en Lydi van den Berg uit Leiden werken al jaren in een vertaalproject voor het eiland Muna (Indonesië); ze wonen in Darwin, Australië; Gerda Hoeve uit Haarlem-Noord werkt voor Jeugd met een Opdracht om instructie te geven voor evangelisatiebijeenkomsten, die afgestemd zijn op jongeren en Dorothe Noppe uit Haarlem-Centrum werkt in een tentenmakersbediening in Centraal-Azië.

De familie Van den Berg in Australië.

31 Ook deputaten Kerkelijke Archieven maken de balans op; zij hebben in het afgelopen jaar gezorgd voor het oude erfgoed van een voorbijgegangene eeuw. In het Documentatiecentrum te Veenendaal wordt een unieke collectie bewaard, die goed toegankelijk gemaakt wordt. Er zijn 1811 geluidscassettes met preken en toespraken. Meer dan 3000 artikelen uit Ambtelijk Contact, Tijdsein en De Sleutel zijn ontsloten. Ook Goede Moed is verwerkt. Aan Ons Jeugdblad, De Wekker en Bewaar het Pand zal in het komende jaar verder gewerkt worden.

31 Op de laatste dag van het jaar ontvangt ons nog een predikantsweduwe, zr. E. Madern – van leperen te Scherpenzeel; ze was de weduwe van wijlen ds. P.J. Madern.

31 De dienst op de oudejaarsavond van de kerk van Almelo wordt via de radio uitgezonden; voorganger is drs. E.J. van der Linde; hij preekt over het thema 'Vertrouwen' vanuit Filippenzen 3,4b-16.

Nawoord

Het jaar onzes Heren 2001 is geschiedenis. Van die geschiedenis haalden we grote en kleine gebeurtenissen, die plaats hadden in ons kerkelijk leven, voor het voetlicht. Het gaat niet om een beoordeling van dat alles. Daarvoor staan we er nog veel te dicht bij. En zou ons beperkte oordeel overeenstemmen met het oordeel van Hem, die harten en nieren doorzoekt?

Dat maakt ons klein. Bij alle dankbaarheid voor wat de Here gaf in ons kerkelijk leven, hebben we allerminst reden om trots te zijn. Hoeveel dingen hebben we niet vermeld, waar we ons eigenlijk voor schamen? Hoeveel zaken hadden er nog vermeld kunnen worden, als we dichter bij Hem leefden, meer gehoorzaam en meer levend uit de verwachting van Zijn Rijk?

Wanneer we achterom kijken naar 2001, danken en bidden we. Die twee horen altijd

bij elkaar, maar zeker als het gaat om het kerk-zijn. We danken voor wat we kregen – het was van U, o God – en we bidden: bewaar en vermeerder uw kerk. Dat gebed doet ons tegelijk uitzien naar de dag van de Here Jezus Christus, waarop de bruidskerk thuis mag komen en waarna nooit meer een jaaroverzicht samengesteld hoeft te worden, omdat de geschiedenis van de kerk dan voltooid zal zijn en de kerk haar Koning eeuwig mag danken voor wie Hij was en voor wat Hij gaf.

Zierikzee

H.J.Th. Velema

Veel van het gebruikte fotomateriaal werd ter beschikking gesteld door mw. G. van der Laan – de Boer te Nieuw-Amsterdam.